

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
FAKULTA METALURGIE A MATERIÁLOVÉHO INŽENÝRSTVÍ

KATEDRA EKONOMIKY A MANAGEMENTU V METALURGII

Financování průmyslových podniků prostřednictvím úvěrových a jiných
rizikových produktů

Financing of Industrial Enterprises Through Credit and other Risky Products

Student: Bc. Kateřina Čmielová

Vedoucí diplomové práce: Ing. Martin Mynář CSc.

Ostrava 2012

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Fakulta metalurgie a materiálového inženýrství
Katedra ekonomiky a managementu v metalurgii

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Kateřina Čmíelová**

Studijní program: N3922 Ekonomika a řízení průmyslových systémů

Studijní obor: 6208T123 Ekonomika a management v průmyslu

Téma: **Financování průmyslových podniků prostřednictvím úvěrových a jiných rizikových produktů**
Financing of Industrial Enterprises Through Credit and other Risky Products

Zásady pro vypracování:

Proveďte analýzu, srovnání a vyhodnocení vhodnosti aplikace různých variant financování prostřednictvím úvěrů a dalších rizikových produktů poskytovaných průmyslovým podnikům bankami, které podnikají na trhu v rámci České republiky. Nalezněte optimální řešení financování konkrétní investice na pořízení dlouhodobého hmotného investičního majetku v průmyslovém podniku.

Seznam doporučené odborné literatury:

1. POLOUČEK, S. a kol.: Bankovnictví. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2006
2. KISLINGEROVÁ, E. a kol.: Manažerské finance. 2. přepracované a rozšířené vydání. Praha: C.H.Beck, 2007.
3. SCHOLLEOVÁ, H.: Investiční controlling. Praha: Grada Publishing, 2009.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

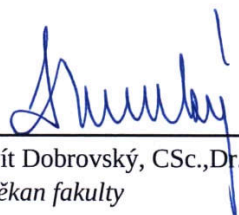
Vedoucí diplomové práce: **Ing. Martin Mynář, CSc.**

Datum zadání: 30.11.2011

Datum odevzdání: 20.04.2012

doc. Ing. Radim Lenort, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Ing. Ludovít Dobrovský, CSc., Dr.h.c.
děkan fakulty

Zásady pro vypracování diplomové práce

I.

Diplomovou prací (dále jen DP) se ověřují vědomosti a dovednosti, které student získal během studia, a jeho schopnosti využívat je při řešení teoretických i praktických problémů.

II.

Uspořádání diplomové práce:

1. Titulní list	5. Obsah DP
2. Zásady pro vypracování DP	6. Textová část DP
3. Prohlášení + místopřísežné prohlášení	7. Seznam použité literatury
4. Abstrakt + klíčová slova česky a anglicky	8. Přílohy

ad 1) Titulním listem je originál zadání DP, který student obdrží na své oborové katedře.

ad 2) Tyto „Zásady pro vypracování diplomové práce“ následují za titulním listem.

ad 3) Prohlášení + místopřísežné prohlášení napsané na zvláštním listě (student jej obdrží na své oborové katedře) a vlastnoručně podepsané studentem s uvedením data odevzdání DP. V případě, že DP vychází ze spolupráce s jinými právníckými a fyzickými osobami a obsahuje citlivé údaje, je na zvláštním listě vloženo prohlášení spolupracující právnícké nebo fyzické osoby o souhlasu se zveřejněním DP.

ad 4) Abstrakt a klíčová slova jsou uvedena na zvláštním listě česky a anglicky v rozsahu max. 1 strany pro obě jazykové verze.

ad 5) Obsah DP se uvádí na zvláštním listě. Zahrnuje názvy všech očíslovaných kapitol, podkapitol a statí textové části DP, odkaz na seznam příloh a seznam použité literatury, s uvedením příslušné stránky. Předpokládá se desetinné číslování.

ad 6) Textová část DP obvykle zahrnuje:

- Úvod, obsahující charakteristiku řešeného problému a cíle jeho řešení v souladu se zadáním DP;
- Vlastní rozpracování DP (včetně obrázků, tabulek, výpočtů) s dílčími závěry, vhodně členěné do kapitol a podkapitol podle povahy problému;
- Závěr, obsahující celkové hodnocení výsledků DP z hlediska stanoveného zadání.

DP bude zpracována v rozsahu min. 45 stran (včetně obsahu a seznamu použité literatury). Text musí být napsán vhodným textovým editorem počítače po jedné straně bílého nelesklého papíru formátu A4 při respektování následující **doporučené** úpravy - písmo Times New Roman (nebo podobné) 12b; řádkování 1,5; okraje – horní, dolní – 2,5 cm, levý – 3 cm, pravý 2 cm. Fotografie, schémata, obrázky, tabulky musí být očíslovány a musí na ně být v textu poukázáno. Budou zařazeny průběžně v textu, pouze je-li to nezbytně nutné, jako přílohy (viz ad 8).

Odborná terminologie práce musí odpovídat platným normám. Všechny výpočty musí být přehledně uspořádány tak, aby každý odborník byl schopen přezkoušet jejich správnost. U vzorců, údajů a hodnot převzatých z odborné literatury nebo z praxe musí být uveden jejich pramen - u literatury citován číselným odkazem (v hranatých závorkách) na seznam použité literatury.

Nedostatky ve způsobu vyjadřování, nedostatky gramatické, neopravené chyby v textu mohou snížit klasifikaci práce.

ad 7) DP bude obsahovat alespoň 15 literárních odkazů, z toho nejméně 5 v některém ze světových jazyků.

Seznam použité literatury se píše na zvláštním listě. **Citaci literatury je nutno uvádět důsledně v souladu s ČSN ISO 690.** Na práce uvedené v seznamu použité literatury musí být uveden odkaz v textu DP.

ad 8) Přílohy budou obsahovat jen ty části (speciální výpočty, zdrojové texty programů aj.), které nelze vhodně včlenit do vlastní textové části např. z důvodu ztráty srozumitelnosti.

III.

Diplomovou práci student odevzdá ve dvou knihařsky svázaných vyhotoveních, pokud katedra garantující studijní obor neurčí jiný počet. Vnější desky budou označeny takto:

nahoře: *Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava*
Fakulta metalurgie a materiálového inženýrství
Katedra

uprostřed: *DIPLOMOVÁ PRÁCE*

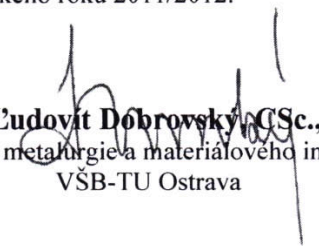
dole: *Rok* *Jméno a příjmení*

Kromě těchto dvou knihařsky svázaných výtisků odevzdá student kompletní práci také v elektronické formě do IS EDISON. Práce vložená v elektronické formě do IS EDISON se musí zcela shodovat s prací odevzdanou v tištěné formě.

IV.

Diplomová práce, která neodpovídá těmto zásadám, nemůže být přijata k obhajobě. Tyto zásady jsou závazné pro studenty všech studijních programů a forem magisterského, resp. navazujícího magisterského studia fakulty metalurgie a materiálového inženýrství Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava od akademického roku 2011/2012.

Ostrava 15. 11. 2011

Prof. Ing. Ludovít Dobrovský, CSc., Dr.h.c.
děkan fakulty metalurgie a materiálového inženýrství
VŠB-TU Ostrava

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že

- jsem byl(a) seznámen(a) s tím, že na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. - autorský zákon, zejména §35 - užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního (§60 - školní dílo);
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB - TUO) má právo nevýdělečně ke své vnitřní potřebě diplomovou práci užít (§35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude archivována v elektronické formě v databázi Ústřední knihovny VŠB - TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB - TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu §12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo - diplomovou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB - TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB - TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- beru na vědomí, že odevzdáním své diplomové práce souhlasím s jejím zveřejněním podle zákona č. 111/1998Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (Zákon o vysokých školách) bez ohledu na výsledek její obhajoby.

Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou diplomovou práci vypracoval(a) samostatně.

V Ostravě .. 2. 4. 2012 ..

.....
Katerina Čmieleová
podpis (jméno a příjmení studenta)

Abstrakt v ČJ:

Diplomová práce se zabývá analýzou vybraných zdrojů financování dlouhodobého majetku průmyslového podniku a nalezením optimální varianty k doporučení dalšího postupu pro podnik. Teoretická část diplomové práce definuje bankovní sektor a druhy bank. Dále práce popisuje druhy finančních trhů, druhy bankovních obchodů, úvěry, alternativní bankovní obchody a zásady realizace úvěrových obchodů u bank. Praktická část představuje vybraný bankovní ústav, produkty určené k financování dlouhodobého majetku, metody jejich analýzy a aplikaci vybraných metod na konkrétní investici.

Klíčová slova:

Analýza, podnik, úvěr, bankovní obchod, dlouhodobý majetek, metoda.

Abstrakt v AJ:

This thesis deals with the analysis of selected sources of financing of fixed assets of industrial company, and finding the optimal alternative to the further financial recommendation for the company. The theoretical part of the thesis defines the types of the banking sector and types of banks. The thesis then describes the types of financial markets, the types of banking business, loans, alternative banking transactions, principles of loan implementation in banks. The practical part solves selected banking institutions and products intended for financing fixed assets, methods of analysis and application of selected methods for a particular investment.

Keywords:

Analysis, business, loan, banking transactions, fixed assets, method.

Za cenné rady, odbornou asistenci, připomínky a vedení při vypracování této diplomové práce děkuji Ing. Martinu Mynářovi CSc. Rovněž bych chtěla poděkovat své rodině za podporu, pochopení a trpělivost při tvorbě této diplomové práce.

OBSAH

1 ÚVOD.....	10
2 TEORETICKÁ ČÁST - CHARAKTERISTIKA BANKOVNÍHO A FINANČNÍHO SEKTORU.....	11
2.1 POJETÍ A VYMEZENÍ BANKY	11
2.2 CHARAKTERISTIKA BANKOVNÍHO SYSTÉMU.....	12
2.3 HISTORIE A VÝVOJ - ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA.....	14
2.4 OBCHODNÍ BANKY A DRUHY BANK	15
2.5 FINANČNÍ TRH A DRUHY FINANČNÍCH TRHŮ	16
2.6 DRUHY BANKOVNÍCH OBCHODŮ	18
2.6.1 Pasivní (depozitní) obchody bank	18
2.6.2 Aktivní (úvěrové) obchody bank.....	19
2.7 ÚVĚRY	20
2.7.1 Komerční krátkodobé úvěry	21
2.7.2 Střednědobé a dlouhodobé úvěry	23
2.7.3 Spotřebitelské úvěry	26
2.8 ALTERNATIVNÍ BANKOVNÍ OBCHODY.....	27
2.9 ZÁSADY REALIZACE ÚVĚROVÝCH OBCHODŮ U BANK.....	33
3 PŘEDSTAVENÍ SPOLEČNOSTI, ÚVĚROVÉ PRODUKTY A METODY JEJICH ANALÝZY	37
3.1 ČESKÁ SPOŘITELNA A.S.	37
3.2 ÚVĚROVÉ PRODUKTY ČESKÉ SPOŘITELNY NA FINANCOVÁNÍ DLOUHODOBÉHO HMATNÉHO INVESTIČNÍHO MAJETKU VE VÝROBNÍM PODNIKU.	41
3.3 ANALÝZY FINANCOVÁNÍ INVESTICE POMOCÍ DYNAMICKÝCH METOD ..	43
3.3.1 Čistá současná hodnota.....	43
3.3.2 Vnitřní výnosové procento	44
3.4 ROZŠÍŘENÍ A ZOBECNĚNÍ EKONOMICKÝCH METOD SLOUŽÍCÍCH K VÝBĚRU OPTIMÁLNÍHO ZPŮSOBU FINANCOVÁNÍ.....	45
3.4.1. Metoda NPV na bázi vlastního kapitálu NPV–Equity	46
3.4.2 Metoda čisté výhody leasingu	47
4 PRAKTICKÁ ČÁST - ANALÝZA, SROVNÁNÍ A VYHODNOCENÍ VHODNOSTI APLIKACE RŮZNÝCH VARIANT FINANCOVÁNÍ PROSTŘEDNICTVÍM APLIKACE METOD.....	48
4.1 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA INVESTICE SPOLEČNOSTI DRUHÁ SIGNÁLNÍ, A.S.	48
4.2 APLIKACE METODY NA BÁZI NPV – EQUITY	49
4.2.1 Varianta financování vlastními zdroji.	49
4.2.2 Varianta financování prostřednictvím bankovního úvěru	53
4.2.3 Varianta financování prostřednictvím finančního leasingu.....	55
4.3 APLIKACE METODY VNITŘNÍHO VÝNOSOVÉHO PROCENTA (IRR).....	57
4.3.1 Varianta financování vlastními zdroji	58
4.3.2 Varianta financování prostřednictvím bankovního úvěru	58
4.3.3 Varianta financování prostřednictvím finančního leasingu.....	58
4.4 APLIKACE METODY ČISTÉ VÝHODY LEASINGU	58
5 SROVNÁNÍ, VYHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ A DOPORUČENÍ OPTIMÁLNÍ VARIANTY FINANCOVÁNÍ	58
6 ZÁVĚR.....	61

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	63
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	64
SEZNAM OBRÁZKŮ	65
SEZNAM TABULEK	65
SEZNAM GRAFŮ	67
SEZNAM PŘÍLOH	67

1 ÚVOD

Způsob financování je jednou z nejdůležitějších oblastí finančního řízení podniku. Právě tato oblast se snaží o nalezení optimálního způsobu vložení peněžních prostředků do různých investičních aktivit podniku. Při používání metod sloužících k určení nejlepšího způsobu financování je podnik schopen výběru vyhovující varianty a může tak být zabráněno volbě takové možnosti, která by mohla mít za následek ohrožení finanční situace podniku.

Pro podnik, který má v plánu pořídit si nový dlouhodobý majetek nebo investovat do projektu, vyvstává otázka důležitého charakteru a to odkud vzít dostatek peněžních prostředků pro realizaci svých potřeb. Je tedy nutné se zabývat jednotlivými způsoby financování podnikatelských aktivit a zjistit, které ze zdrojů financování jsou pro podnik těmi nejlepšími a nejefektivnějšími.

Cílem této diplomové práce je analýza, srovnání a vyhodnocení vhodnosti aplikace různých variant financování daného dlouhodobého majetku a nalezení optimálního způsobu financování. Abychom tohoto cíle mohli dosáhnout, použijeme k aplikaci metody na bázi NPV-Equity, vnitřního výnosového procenta (IRR) a metody čisté výhody leasingu. Tyto metody slouží k výběru nejvýhodnějšího způsobu financování.

Diplomová práce je rozdělena do čtyř stěžejních částí. První část teoretická se zabývá bankovním systémem a druhy bankovních obchodů, druhá část popisuje vybraný bankovní ústav a informace o něm. Dále jsou v této části popsány úvěrové produkty, které banka nabízí na financování dlouhodobého majetku a také jsou zde vypsány možné metody jejich analýzy.

Třetí část je zaměřena na popis společnosti a konkrétní investici, následuje analýza zdrojů financování za použití vlastních zdrojů, bankovního úvěru a leasingu prostřednictvím vybraných dynamických metod NPV-Equity, vnitřního výnosového procenta (IRR), které slouží k volbě optimální varianty financování. Čtvrtá část je zakončena srovnáním a vyhodnocením jednotlivých variant financování i za pomoci metody čisté výhody leasingu s doporučením optimálního způsobu financování dané investice.

2 TEORETICKÁ ČÁST - CHARAKTERISTIKA BANKOVNÍHO A FINANČNÍHO SEKTORU

2.1 POJETÍ A VYMEZENÍ BANKY

Běžná a jednoduchá definice bank vychází z toho, že banky jsou finanční instituce, které přijímají depozita a poskytují úvěry. Přestože se jedná na straně jedné o definici velice zjednodušenou, je na druhou stranu velice výstižná, postihující klíčové aktivity bank. Vychází z ní obvykle také orgány regulace a dohledu při rozhodování, zda příslušná instituce podléhá bankovní regulaci. V bankovní teorii jsou obvykle funkce bank vymezeny širěji a často jsou členěny do čtyř oblastí: nabídka přístupu k platebnímu a zúčtovacímu mechanismu; transformace zdrojů (alokace zdrojů), resp. přeměna úspor v investice; řízení rizika; zpracování informací a monitorování dlužníků. Už jen z tohoto pohledu je definice, podle níž banka přijímá depozita a poskytuje úvěry, definicí velmi zjednodušenou.¹

Vymezení banky je zakotveno v zákoně č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů, podle kterého musí splňovat 4. základní úkoly:²

1. Právní osoba se sídlem v ČR založena jako a. s.
2. Přijímá vklady od veřejnosti a poskytuje úvěry.
3. Zprostředkovává platební styk.
4. Musí mít k výkonu svých činností povolení působit jako banka (licence od ČNB).

Žádost o licenci musí obsahovat tyto náležitosti:

- a) Základní kapitál 500 mil. Kč.
- b) Odborná způsobilost managementu.
- c) Obchodní plán na 3 roky dopředu.
- d) Technické a materiálové zabezpečení banky.

¹ POLOUČEK, S. A KOL., *Bankovníctví. Praha: C. H. BECK, 2006, 1. Vydání, 14 s., ISBN 80-7179-462-7.*

² *Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách ve znění pozdějších předpisů.*

Žádost se podává na ČNB, která vykonává nad bankami bankovní dohled a uděluje licence. Výsledkem zhodnocení žádosti o bankovní licenci je její udělení, odmítnutí nebo omezení jen na některé bankovní obchody.

Nejvyšším orgánem banky je valná hromada, jejím statutárním orgánem je představenstvo, které musí mít alespoň tři členy. Členové představenstva musí být vedoucími zaměstnanci banky, tzn., že vykonávají výkonné funkce. S tímto je spojena pravomoc a odpovědnost vymezená stanovami banky. Kontrolním orgánem je vždy dozorčí rada.

2.2 CHARAKTERISTIKA BANKOVNÍHO SYSTÉMU

Bankovní systém můžeme definovat jako souhrn všech bank ve státě s přesně, většinou zákonně vymezenými kompetencemi a s uspořádáním jejich vzájemných vztahů. Z funkčního hlediska ho dělíme na jednostupňový a dvou stupňový systém.

- *Jednostupňový bankovní systém* je typický hlavně v centrálně plánovaných ekonomikách. Vyskytuje se zde pouze jedna státní banka, tzv. „monobanka“. Byly zde prováděny nejen makroekonomické činnosti (např. řízení měnového vývoje či emisní činnost aj.), ale i mikroekonomické činnosti (např. alokace finančních prostředků mezi jednotlivými subjekty). Mezi nevýhody tohoto systému patří neexistence konkurenčního prostředí.
- *Dvoustupňový bankovní systém* je typický hlavně ve vyspělých ekonomikách tedy i v České republice. Hlavním znakem jsou oddělené činnosti provádějící se centrální bankou (1. stupeň) od činností, které provádí ostatní banky (2. stupeň). Centrální banka má funkce makroekonomické a komerční banky mají funkce mikroekonomické.

Do roku 1990 byl u nás bankovní systém jednostupňový s výrazným monopolem Státní banky Československé, která plnila zároveň i funkci centrální banky.

V roce 1990 vznikl v ČR dvoustupňový bankovní systém. Tento systém je tvořen centrální bankou a souhrnem bank zde působících..

K hlavním cílům ČNB patří zajištění stability cenové hladiny a stability měny a u ostatních bank je hlavním cílem zisk. Někdy jsou ČNB k těmto prioritním cílům přidruženy i druhotné cíle, například podpora ekonomického růstu země.

V rámci péče o měnový vývoj vykonává centrální banka v ekonomice následující funkce:

- Emise hotovostních peněz, centrální banka má emisní monopol.
- Realizace měnové politiky, centrální banka ovlivňuje prostřednictvím svých nástrojů peněžní nabídku v ekonomice.
- Banka bank, centrální banka funguje jako úvěrující a depozitní instituce obchodních bank.
- Banka státu, centrální banka vede státní účty, spravuje měnové rezervy, podílí se na financování státního dluhu.
- Zástupce státu v mezinárodních měnových institucích.

Pro zajištění definovaných cílů využívají centrální banky odpovídající nástroje.

Do instrumentaria centrálních bank v měnové oblasti patří:

- Diskontní sazba.
- Operace s cennými papíry na peněžním trhu (repo operace a reverzní repo operace).
- Povinné minimální rezervy.
- Úvěry poskytované obchodním bankám.

Význam a použití jednotlivých nástrojů se mění především v závislosti na rozvinutosti finančního trhu v ekonomice.³

Druhou oblastí, v níž centrální banky uplatňují své kompetence, je regulace a dohled nad bankovním (finančním) sektorem země. Cílem je stabilizovat bankovní (finanční) sektor. V rámci této funkce centrální banky:

- Vydávají licenční podmínky, tj. pravidla pro vstup do bankovní sféry.
- Vydávají pravidla pro činnost bankovních (finančních) institucí.
- Realizují dohled nad činností obchodních bank (finančních institucí).⁴

^{3, 4} KAŠPAROVSKÁ, V., *Banky a komerční obchody*, Kravaře: MARREAL SERVIS, 2010, 1. Vydání, 20-21 s., ISBN 978-80-254-6779-4.

Dále můžeme v současném světě národní bankovní systémy blíže specifikovat podle charakteru a rozsahu obchodů. Dvoustupňový bankovní systém podle tohoto kritéria může mít podobu:

- Univerzálního bankovního systému – je charakteristický tím, že obchodní banky provádějí pod jednou střechou jak obchody komerční, tak obchody investiční. K obchodům komerčního typu patří poskytování úvěrů klientům, nákup vkladů od klientů a realizace platebního styku bankami. Do oblasti investičních obchodů patří obchody s cennými papíry na vlastní a cizí účet, poradenská činnost v oblasti investičních obchodů, obchody s finančními deriváty, akviziční obchody, depotní obchody aj. Mezi přednosti univerzálního systému můžeme zařadit možnost bankovních klientů získat produkty komerčního i investičního bankovníctví u jedné banky. Znamená to pro klienty úsporu času a nákladů.
- Odděleného bankovního systému – podstatou modelu je institucionální oddělení komerčních a investičních obchodů. Část bank poskytuje v tomto systému pouze služby komerčního bankovníctví a část bank je naopak zaměřena na služby investičního bankovníctví. Tento systém vznikl jako důsledek hospodářské krize v letech 1929-1933. V těchto letech řada bank, zejména v USA, realizovala vysoce rizikové obchody na kapitálových trzích, které byly financovány z vkladů klientů. Pro klienty znamenaly finanční ztráty bank z obchodů na kapitálových trzích ztráty jejich vkladů. Klesla důvěra v celý bankovní systém z řad klientů. Výsledkem byla legislativní změna ve struktuře a fungování bankovního systému. To způsobilo striktní institucionální oddělení komerčních a investičních obchodů.

2.3 HISTORIE A VÝVOJ - ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA

Za první centrální banku, která vznikla na našem území, můžeme jmenovat centrální banku vzniklou na území tehdejší Rakousko-Uherské monarchie. Nazývala se Rakouská národní banka a vznikla jako soukromá akciová společnost dne 1. června 1816. Nová centrální banka Rakousko-Uherská banka byla založena v roce 1878 a stala se současně výsadním emitentem hotovostních peněz na celém území.

Vznikem samostatné Československé republiky některé funkce centrální banky vykonávalo ministerstvo financí a to až do roku 1926. V té době zahájila činnost Národní

banka Československá. V roce 1950 byla ukončená její činnost a nastupuje do funkce centrální banky v podmínkách centrálně plánované ekonomiky od 1. července 1950 Státní banka Československá (SBČS).

Zásadní změnu v činnosti a v postavení SBČS přinesl až rok 1989. Nejprve byla oddělena emisní a úvěrově-obchodní činnost. SBČS se rozdělila na tři subjekty, na SBČS, která se přetvářela na centrální banku tržního typu a na dvě obchodní banky – Komerční banku Praha a všeobecnou úvěrovou banku Bratislava.

V Československu po rozdělení došlo k republikovému dělení SBČS a na našem území vzniká 1.1.1993 Česká národní banka. Základní postavení České národní banky je dáno v České republice Ústavou, která zaručuje její nezávislost. Její práva, povinnosti, rámec a cíle činnosti, emisní politika, organizační struktura, bankovní dohled a další záležitosti jsou upraveny zákonem č. 6/1993 Sb.

ČNB je tvořena ústředím sídlícím v Praze, pobočkami a účelovými organizačními jednotkami. Nezapisuje se dle zákona do obchodního rejstříku, řídicím orgánem je Bankovní rada, která se skládá ze sedmi členů, jmenovaných na šest let prezidentem republiky. Je tvořena guvernérem, dvěma viceguvernéry a čtyřmi vedoucími pracovníky ČNB. Je povinna alespoň dvakrát ročně podávat zprávy Parlamentu o měnovém vývoji a nejméně jednou za tři měsíce informovat veřejnost o tomtéž. Má poměrně vysoký stupeň samostatnosti, také relativně nezávislé postavení na věci výkonné a zákonodárné, lze zasahovat do její činnosti pouze jen na základě zákona.

2.4 OBCHODNÍ BANKY A DRUHÝ BANK

Banky jsou podnikatelské subjekty, které mají určité specifické rysy ve srovnání s podniky v jiných odvětvích. Projevují se v jejich postavení a celkovém významu v ekonomice. Cíl činnosti banky je však shodný s kteroukoli jinou firmou.

Nejčastějším druhem bank jsou banky univerzální, které nabízejí produkty komerčního i investičního bankovníctví. Na trhu však můžou působit i banky, které se specializují jen na určité činnosti:

- spořitelny, jsou to instituce, zaměřující se na sběr vkladů a provádění dalších služeb jako např. vedení běžných účtů a platební styk pro drobnou klientelu. Z pozice

umístění aktiv převládají úvěry poskytované ostatním bankám či jiným dalším institucím, které jsou činnými na peněžním a kapitálovém trhu.

- Stavební spořitelny, jsou speciálním druhem spořitelny, jež se zabývají výhradně stavebním spořením. Přijímají účelové vklady od klientů a poskytují v návaznosti na tyto vklady účelové úvěry ze stavebního spoření, samozřejmě za splnění stanovených podmínek.. Toto podnikání stavebních spořitelny je obvykle upraveno speciálním zákonem.
- Investiční banky, specializují se na obchody s cennými papíry.
- Úvěrová družstva, jedná se zpravidla o malé banky, které jsou založené na družstevních principech. Podmínky jejich podnikání je upraveno ve zvláštním zákoně. Zpravidla je důvod jejich založení poskytování bankovních služeb jejich členům.
- Hypoteční banky, specializují se na získávání zdrojů vydáváním vlastních hypotečních zástavních listů a na poskytování hypotečních úvěrů. Jedná se o úvěry se zajištěním zástavním právem k nemovitosti. V současné době jsou u nás vyčleněny hypoteční úvěry jako speciální produkt, který mohou nabízet na základě udělené licence jak komerční tak i specializované banky.

Mezi druhy bank komerčního typu patří:

- obchodní banky provozující bankovní obchodní činnosti převážně univerzálního charakteru. Vznikly privatizací státních bankovních subjektů na právnické osoby (a.s.). Jsou to podnikatelské subjekty jako např. ČS, KB, ČSOB aj.

2.5 FINANČNÍ TRH A DRUHY FINANČNÍCH TRHŮ

Finanční trh je instituce, která realizuje a zprostředkovává koupi a prodej domácího i zahraničního, krátkodobého i dlouhodobého kapitálu. Tento trh členíme podle předmětu obchodu na trh peněžní, kapitálový, devizový (obchod s cizí měnou) a komoditní (obchod se zlatem, obilím, ropou aj.). Při další analýze finančního trhu je důležité určení, zdali se jedná o trh primární a nebo sekundární.

- primární trh – souvisí nejen s první emisí cenných papírů, ale i s prvním poskytnutím úvěru klientovi.

- Sekundární trh – již dříve emitované instrumenty jsou znovu obchodovány.

Peněžní trh – dochází zde k operacím spojených s prodejem krátkodobých instrumentů, jejichž doba splatnosti nepřesahuje více než 1 rok. Peněžní trh se uskutečňuje pomocí dvou základních nástrojů:

1. Krátkodobé úvěry – obchodní úvěry (mezi obchodními partnery), finančními úvěry (od banky a jsou to avalový, eskontní, akceptační, faktoringový, lombardní, negociační, ramboursní, kontokorentní, dokumentární akreditiv, dokumentární inkaso, provozní leasing.)
2. Krátkodobé cenné papíry – směnka, šek, krátkodobé státní cenné papíry, krátkodobé vládní obligace, krátkodobé cenné papíry místních orgánů státní moci a správy, pokladniční poukázky vlády, krátkodobé podnikatelské cenné papíry, obligace, kontrakty, forwards, futures, opce.

Kapitálový trh – obchoduje se na tomto trhu s instrumenty se splatností delší než 1 rok a jsou určeny k financování střednědobého a dlouhodobého kapitálu. Vzhledem k delší době splatnosti a s tím spojeného vyššího rizika investoři předpokládají vyšší zhodnocení investovaného kapitálu. Na primárním kapitálovém trhu dochází k prvotní emisi cenných papírů a na sekundárním kapitálovém trhu se s již jednou prodanými cennými papíry obchoduje prostřednictvím burzy cenných papírů nebo mimobursovního trhu, kde jsou pomocí finančních zprostředkovatelů prováděny finanční obchody. Předmětem obchodu jsou především:

1. Majetkové cenné papíry – podílový list, kurzový list, akcie.
2. Úvěrové cenné papíry – obligace, pokladniční poukázka, vkladní list aj.
3. Dlouhodobé úvěry – finanční leasing, hypotekární, na dlužní úpis aj.

Devizový trh – je místem nákupu a prodeje devíz. Prostřednictvím devizového kurzu je prováděna směna. Na devizovém trhu se obchoduje se zahraničními devizami – likvidními, splatnými pohledávkami v cizině a na cizí měnu znějící, tj. bezhotovostními zahraničními platebními prostředky. Veškeré druhy výplat do zahraničí a platební dokumenty znějící na cizí měnu jsou devizami (šeky, směnky, akreditivy aj.). Nejvýznamnější subjekty devizového trhu jsou banky.

Komoditní trh – umožňuje nákup a prodej komodit. Prostřednictvím komoditních burz se v současnosti komodity obchodují. Zde existuje řada investičních nástrojů, které nabízejí velmi zajímavé zhodnocení. Aby mohly obchody probíhat, na každé komoditní burze jsou určeny vlastnosti a obchodovatelné množství komodity. Mezi komoditní trhy patří zejména trhy energetických komodit, kde se obchoduje především zemní plyn, ropa, topný olej. Také zde patří trhy drahých a průmyslových kovů jako jsou stříbro, zlato, měď, zinek, hliník, ale také trhy zemědělských komodit, kam můžeme zařadit rýži, kukuřici, pšenici a sóju.

2.6 DRUHY BANKOVNÍCH OBCHODŮ

Podnikatelské subjekty jako banky vstupují do značného rozsahu finančních operací, které se mění v čase a mají charakter bankovních obchodů. Tyto obchody vznikají na základě věřitelsko-dlužnických vztahů. Jednotlivé bankovní obchody se realizují prostřednictvím bankovních produktů. Bankovní obchody klasifikujeme podle zvoleného kritéria, např. podle kritéria vztahu k bilanci banky na aktivní obchody a pasivní obchody. Máme zde však i obchody, které jsou mimo bilanci banky (elektronické bankovníctví, investiční poradenství a správa aktiv, záruční bankovníctví, úschova cenných papírů, svěřenectví, produkty a služby platebního a zúčtovacího styku, úvěrové přísliby aj.).

2.6.1 Pasivní (depozitní) obchody bank

Pasiva bank jsou tvořena především cizími zdroji do kterých patří převážně depozita (vklady klientů). Jsou to zdroje, které do banky uložili věřitelé a tedy je bance půjčili.

Termínované vklady – banka vyplácí za ně úrok a může je používat po omezené období, než dojde k výběru. Se splatností do jednoho roku slouží krátkodobé termínované vklady. Střednědobé termínované vklady se splatnosti od jednoho do pěti let. Dlouhodobé termínované vklady mají splatnost nad pět let a banka za ně vyplácí vyšší úrok. Dále je dělíme na jednorázové termínované vklady (po jeho skončení je celá částka i s úroky převedena na klientův účet, nebo si peníze vybere v hotovosti) a revolvingové (s automatickým obnovením).

Obligace (dluhopisy) – jsou peněžním zdrojem z hlediska banky. Banka si opatřuje jejich emisí větší kapitálové obnosy, kterými dlouhodobě disponuje. Jsou to jedny z nejdražších zdrojů, zajišťují ovšem bance rentabilitu, neboť může dlouhodobé zdroje výnosně umístit v krátkodobých a dlouhodobých půjčkách.

Depozitní certifikáty – jsou zajímavou alternativou termínovaných vkladů a banky je používají ke zvýšení své likvidity a stability zdrojů, umístěním do rentabilnějších obchodů.

Úvěry od centrální banky – jedná se o úvěry, které bance poskytuje ČNB v rámci úvěrových stropů.

Půjčky od jiných bank – banky mezi sebou nakupují a přijímají půjčky a to z důvodu zvýšení svých úvěrových obchodů a k vyrovnaní krátkodobého peněžního deficitu, ke kterému dochází očekávaným i náhlým výběrem vkladů.

Dále do součástí pasiv patří nedepozitní závazky, vlastní zdroje (základní kapitál). Pasiva jsou bankami používána k financování aktivních obchodů, zejména k poskytování úvěru.

2.6.2 Aktivní (úvěrové) obchody bank

Jsou to operace, které mají následek na straně aktiv. Na základě aktivních operací banky vytváří různé druhy likvidních aktiv. Banka vystupuje v roli věřitele a bankovní klienti jsou v roli dlužníka. Úvěry a investice jsou rozhodující podstatou aktivních bankovních obchodů.

Členění aktiv podle likvidity:

Primární aktiva (rezervy) – peněžní aktiva zcela likvidního charakteru vzhledem k úhradě závazku banky. Jsou to prostředky s minimálním rizikem a minimálním výnosem a jde především o pokladni hotovost a o vklady u ostatních bank a centrální banky. Primární aktiva banka udržuje v nejnižším možném objemu. Patří sem zejména: povinné minimální rezervy, provozní hotovostní aktiva (např. šeky) a přebytková salda na účtech bank.

Sekundární aktiva (likvidní rezervy) – jsou to aktiva na podporu primárních rezerv. Mají charakter krátkodobých finančních dokumentů (např. směnky a pokladniční poukázky, depozitní certifikáty, komerční papíry). Mají určitý výnos a zákon jejich objem neurčuje, jsou likvidní v považovaném čase. Přeměna sekundárních aktiv na hotovostní aktiva je požadována s minimálními náklady.

Půjčky a úvěry – mají charakter aktivních rizikových aktiv s malou likviditou, čímž zajišťují úrokový výnos pro banku a její rentabilitu. Úvěry mají charakter nezajištěných úvěru (např. obchodní případ, podnikatelský projekt) a zajištěných úvěru (např. nemovitosti, akcie,

dluhopisy, zásoby). Dále úvěry dělíme dle odvětví (zemědělské, obchodní, průmyslové) a také dle splatnosti (krátkodobé, střednědobé, dlouhodobé a hypoteční).

Finanční investice – jedná se o dlouhodobá aktiva ve formě cenných papírů. Jsou dodatečnými finančními zdroji k realizaci úvěrů, mají různou likviditu a výnosnost, riziko je vysoké (např. státní a komunální obligace, akcie, průmyslové dluhopisy, dlouhodobé cenné papíry).

2.7 ÚVĚRY

Z pohledu dlužníka dělíme bankovní úvěry na komerční (poskytované podnikatelským subjektům) a spotřebitelské úvěry (poskytované fyzickým osobám).

Úvěry členíme z hlediska splatnosti:

- krátkodobé – doba splatnosti je do jednoho roku,
- střednědobé – s dobou splatnosti do pěti let,
- dlouhodobé – splatnost pět a více let.

Úvěry dle zajištění:

- kryté úvěry - osobní (zajištění směnkou, ručením), reálné (zajištění nemovitostí, movitými věcmi),
- nekryté (bianko) úvěry.

Dle subjektu poskytující úvěr:

- bankovní – (poskytují banky),
- nebankovní – (stát).

Podle účelu využití:

- provozní,
- investiční.

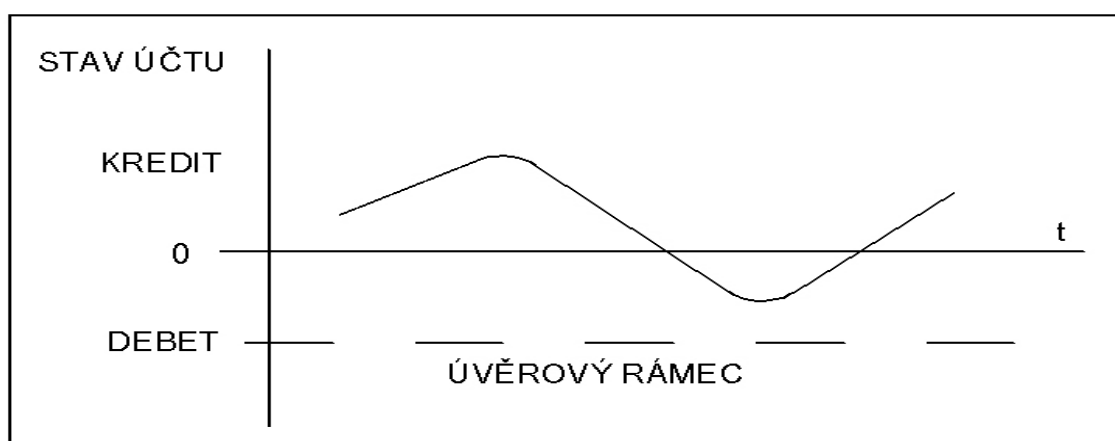
Dále členíme úvěry dle povahy úvěrování na jednorázové, opakované (revolvingové). Z pohledu druhu poskytnutí národní měny dělíme na cizoměnové a korunové.

2.7.1 Komerční krátkodobé úvěry

Krátkodobé bankovní úvěry poskytované podnikatelským subjektům představují podstatný objem aktivních obchodů banky. Jsou nejčastější formou úvěru z hlediska výnosu banky, provázané určitým úvěrovým rizikem a také požadovanou likviditou podnikatelských subjektů.

Úvěr kontokorentní – jde o bankovní krátkodobý úvěr v pohyblivé výši, který můžeme čerpat do smluvně sjednané hranice. Vznikl z kombinace hotovostního úvěru a finančního zajištění obchodů platebním stykem, které se uskutečňovaly v záporných hodnotách účtu (tzv. debet). Kontokorentní úvěr je podmíněn existencí účtu (bankovní, kontokorentní, žirokonto) u bankovní instituce vedeného po dobu určitou. Ekonomické subjekty aktivně účet využívají k platebnímu styku, provádí zde zúčtování svých příjmů a výdajů. Uzavřením smlouvy mezi podnikatelským subjektem a bankou vzniká kontokorentní úvěrový vztah. Na základě analýzy úvěrové způsobilosti subjektu banka určuje úvěrový rámec jako přípustný debet na účtu. Banka dále určuje výši úrokové sazby, která je vázaná na objem a dobu zúčtování debetu. Forma zajištění kontokorentního úvěru je také součástí smlouvy (směnka, pohledávky, cenné papíry aj.). Podnikatelské subjekty využívají této formy úvěru k zajištění likvidity a pořízení oběžného majetku (krátkodobě), krátkodobý investiční prostředek nebo k zajištění finančních obchodů aj. U různých bank se liší cena (náklady) úvěru. Na velikost debetního zůstatku se úrok stanoví v procentech, musí krýt výnos a náklady banky.

Obr. č. 1 Průběh kontokorentního úvěru

Zdroj: Vlastní

Úvěr směnečný – je založen na vlastnostech směnky. Dříve směnky vystupovaly jako instrument platebního styku, následně se využívají k bankovním úvěrům. Směnka obsahuje zákonné náležitosti směnečného závazku a je jako listina cenným papírem. V současnosti je nejvíce využívaná funkce směnky jako úvěrová. Prostřednictvím směnky se realizují úvěrové vztahy jako např. *dodavatelské úvěry* (na základě směnky se úhrada za zboží realizuje v době její splatnosti), *akceptační úvěr pro akceptanta, dlužníka nebo se zajišťovací funkci úvěru aj.* Směnky se označují dle svého obsahu a využití jako obchodní, vývozní, dovozní, finanční atd.

Směnky dělíme na:

- *vlastní* - obsahuje slib od výstavce (dlužník), že zaplatí majiteli směnky (remitent, věřitel) do určité doby splatnosti stanovenou částku.
- *cizí* (trata) – obsahuje příkaz od výstavce směnky (trasant, vedlejší dlužník) třetí osobě (trasát, hlavní dlužník – směnečník), který směnku akceptuje (závazek k úhradě), aby zaplatil věřiteli (remitent, majitel směnky) stanovenou částku v určitý daný termín.

Úvěr eskontní – jedná se o krátkodobý komerční úvěr, který má při své realizaci určité zásady. Představuje nákup směnky (eskont) od předložitele směnky bankou (věřitel) se srážkou (diskontem) před dobou její splatnosti. Za předčasné vyplacení směnečného obnosu banka inkasuje výnos v peněžní podobě (diskont). Rozdíl mezi vyznačenou a vyplacenou peněžní hodnotou je diskont. Jednou z forem eskontního úvěru jsou i *pokladniční poukázky*. *Negociační úvěr* je druhem směnečného eskontního úvěru, je využíván podnikatelským subjekty při zahraničních operacích. Předmětem této operace je vystavení směnky dodavatele pro odběratele zboží, který u banky zajistí eskont směnky. Směnka je vystavena na dodavatele (banku). Pověřovací list je součástí úvěru, kterým potvrzuje banka vývozci odkoupením směnky podmínky realizace. Odkoupení směnky provádí tzv. negociační banka.

Úvěr akceptační – jde o druh závazkového úvěru, kdy banka garantuje úhradu daného závazku klienta. Tento typ úvěru je založený na poskytnutí tzv. kreditu banky pro příjemce úvěru. Banka, která poskytuje směnečný závazek je hlavním dlužníkem. Banka akceptuje směnku, kterou na ni vystaví její klient a to na lhůtu a částku dohodnutou v úvěrové smlouvě. Akceptační úvěr slouží obvykle k provozním potřebám krátkodobým podnikatelských subjektů. Akceptační úvěr velmi často provází eskontní úvěr.

Úvěr revolvingový – jedná se o krátkodobý úvěr poskytovaný bankami opakovaně ke krytí difference finančních zdrojů firem vlivem růstu oběžných prostředků nebo potřeb zdrojů

provozních při realizaci investic. Je to opakovaný úvěr, který je určený k financování provozních potřeb. Firma má stanovený úvěrový rámec (pevný, proměnlivý) a termín splatnosti úvěru. V časových intervalech je úvěrový limit pravidelně obnovován (např. měsíčně, čtvrtletně, pololetně).

Úvěr ručitelský (avalový) – je komerční úvěr krátkodobý, který je spojený s převzetím záruky bankou za závazek komitenta vůči třetí osobě. Formou záruční listiny nebo směnečného avalu jako ručení banky za směnečného dlužníka může být poskytnuto za platební závazky komitenta ručení banky. Ručení, které banka poskytuje jsou účelová a běžná jako celní záruky na úhradu cel dovozce, záruka dopravní na úhradu nákladů přepravce a garance zálohové.

Úvěr lombardní – jde o úvěr krátkodobý určený na pevnou částku s určitou dobou splatnosti a podstatou je zajištění úvěru zástavou. Zástava jako způsob zajištění úvěru byla používána již ve středověku v Itálii (Lombardie). Zástavy lombardního úvěru jsou movité, tržně obchodovatelné věci nebo práva. V bankovní praxi se používá tzv. nepravý lombardní úvěr a je to kontokorentní úvěr zajištěný movitou zástavou. Může být lombardní úvěr podle druhu zástavy např. lombardní úvěr na cenné papíry, lombardní úvěr na zástavu směnkou, lombardní úvěr na pohledávky, lombardní úvěr na zboží, lombardní úvěr na zástavu životním pojištěním atd.

2.7.2 Střednědobé a dlouhodobé úvěry

Splatnost střednědobých úvěrů je většinou u bank různá 4 – 5 let. Všechny ostatní úvěry s delší dobou splatností jsou považovány za dlouhodobé úvěry. Dokonce i krátkodobé úvěry se mohou stát dlouhodobými úvěry, pokud přesáhnou dobu splatnosti úvěru krátkodobého a odpovídá tomu obsah úvěrové smlouvy. Můžou být spojeny revolvingový úvěr s kontokorentním úvěrem a to z důvodu zpružnění úvěrování. Jednotlivé úvěry mají různý účel.

Konsorciální úvěr – tento úvěr je podílový úvěr skupiny bank s převážně investiční povahou. Jedna nebo více bank, kterou určuje skupina bank za vedoucí banku, odpovídá za dokumentaci, poskytnutí úvěru, shromáždění zdrojů, obchodní spojení, příjem splátek a úroků a rozdělení mezi členy konsorcia. Všechny banky konsorcia provádí ověřování podnikatelského záměru a bonity klienta. Konsorciální úvěry vznikají z důvodu potřebného objemu prostředků při rozložení rizika na portfolia aktiv více bank. Na podílu účasti banky je závislé úvěrové riziko. Všechny banky skupiny realizují analýzu rizika.

Emisní půjčka – jedná se o druh úvěru, kdy dlužník na úvěrovou částku a úrok vystavuje dluhopis a předává věřiteli dlužní úpis proti stanovené úvěrové částce. Dluhopisy jsou cennými papíry, kterými se dlužník (emitent) zavazuje splatit úvěrový obnos, který přijal a vyplatit ve stanovených termínech úroky věřitelům. Emisní půjčka souvisí s úvěrovými zdroji většího objemu pro střednědobé a dlouhodobé financování.

Veřejné úvěry – jsou to úvěry, které jsou účelové bankou zprostředkované nebo úvěry s podporou státu. Banka poskytuje prostředky veřejné instituce (státu) z pozice pověřence a na základě vymezených dispozic spravuje finanční prostředky. Instituce poskytující finanční prostředky, určuje účel použitých prostředků a také stanovuje okruh příjemců úvěru. Na základě stanovených kritérií pověřená banka provádí výběr subjektů a je odpovědná za jejich naplnění při poskytnutí úvěru. Veřejné úvěry jsou vázány na veřejné podpory a úvěrové programy. Veřejné podpory slouží jako příspěvky na úhradu úroků jako forma stimulace ekonomické aktivity podnikatelského sektoru a také souvisí s převzetím záruk za úvěry a nebo limitování výše úroků. Veřejné úvěrové programy souvisí s podporou exportu, se strukturálními změnami, s ochranou životního prostředí, s bytovou výstavbou a s dalšími programy, které mají zajistit vládní cíle hospodářské politiky. Mezi takto specializované banky v ČR patří, např. Českomoravská záruční a rozvojová banka, Konsolidační banka atd.

Investiční úvěr – je úvěr k financování investic zejména se střednědobou nebo dlouhodobou splatností. Při poskytování tohoto úvěru se banky zajímají hlavně o bonitu, investiční plán a studii proveditelnosti žadatele o úvěr a to z důvodu, že částky čerpané prostřednictvím investičního úvěru jsou mnohem vyšší než u běžného úvěru. Tento typ úvěru slouží k financování rozsáhlých investičních projektů. Banky požadují zástavu ve formě movitého a nemovitého majetku, pohledávek, cenných papírů atd. Čerpání úvěru probíhá jednorázově nebo průběžně dle podmínek stanovených v úvěrové smlouvě. Postupně se umořuje úvěr podle umořovacího plánu až do doby jeho splatnosti. Převládá využití pevné úrokové sazby pro výpočet úroků z úvěru. Ve smlouvě si banka stanoví podmínky pro případ nesplnění závazků ze strany dlužníka. Za poskytnutí a zpracování úvěru si účtuje banka poplatek.

Možnosti splácení:

- 1) rovnoměrné splácení – tento druh splácení se liší při pravidelné splátce svou velikostí, mění se výše úroků a výše úmoru je vždy v jednotlivých obdobích stejná. Výhoda tohoto

splácení je v jednoduchém výpočtu úmoru a úroku a v sestavení splátkového kalendáře. Nevýhoda spočívá v poměrné zátěži na likviditu v prvních letech splácení úvěru.

Výpočet výše úmoru:
$$M = \frac{PV_A}{T \cdot m} \quad /2.1/$$

(M) konstantní úmor, (PV_A) současná hodnota úvěru (počáteční výše úvěru), (T) počet let po které se bude úvěr splácet, (m) počet splátek v jednom roce.

Výpočet výše úroku:
$$u_j = i \cdot Z_{j-1} \quad /2.2/$$

(u_j) výše úroků v j-té splátce, (i) úroková sazba za jednotlivé období, (Z_{j-1}) zůstatek dlužné splátky po j-té splátce.

2) anuitní splácení – pomocí umořovatele zjistíme anuitní splátku. Výhoda splácení spočívá v rovnoměrném náporu na likviditu podniku. Nevýhoda je v náročnějším výpočtu celého splátkového kalendáře a v rozlišení úmoru a úroku ve splátce.

Výpočet anuitní splátky:
$$A = PV_A \cdot \frac{(1 + i/m)^{T \cdot m} \cdot i}{(1 + i/m)^{T \cdot m} - 1} \quad /2.3/$$

(A) anuitní splátka, (PV_A) současná hodnota úvěru (počáteční výše úvěru), (i) úroková sazba za jednotlivé období, (m) počet splátek v jednom roce, (T) počet let, po které se bude úvěr splácet.

Rozlišit úmor a úrok v jednotlivých anuitních splátkách je možný pomocí tohoto výpočtu:

$$u_j = i \cdot Z_{j-1} \quad /2.4/$$

$$M_j = A - u_j \quad /2.5/$$

(u_j) výše úroku v j-té splátce, (Z_{j-1}) zůstatek dlužné splátky po j-té splátce, (M_j) výše úmoru v j-té splátce, (A) anuitní splátka.

Výhody úvěrového financování spočívají ve výběru z několika druhů úvěrů a v ochotě banky přizpůsobit tyto produkty na přání zákazníka. Podnik si může úroky z úvěru uplatnit do nákladů, pokud splní podmínky uvedené v zákoně o daních z příjmů 586/1992 §25, pak tyto náklady jsou daňově uznatelné a snižují základ daně ze zisku. Financování pomocí úvěru může přinést podniku pozitivní zvýšení rentability vlastního kapitálu. Splácet úvěr lze rovnoměrně nebo anuitě dle požadavků klienta na likviditu a náročnost výpočtu úmoru a

úroku. Možnosti předčasného splácení úvěru, pokud je dohodnuto v úvěrových podmínkách a z toho plynoucí flexibilita u struktury financování podniku. Majetek, který si prostřednictvím úvěru pořizujeme je ve vlastnictví podniku a můžeme ho odepisovat pomocí rovnoměrného nebo zrychleného odepisování dle Zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu.

Naopak mezi nevýhody financování prostřednictvím úvěru patří poskytnutí záruky bance při možnosti financovat úvěrem. Vyřízení úvěru na vyšší částky u banky bývá nákladné na čas, administrativu a poplatky spojené s vyřízením. Pokud nemáme dobrou bonitu, může být výše úrokové sazby vyšší.

Hypoteční úvěry – jsou dlouhodobé finanční úvěry určené k financování výstavby, rekonstrukce nebo nákupu nemovitosti různých subjektů (podniků, domácností). Jeho podstatou je vázanost na zástavu nemovitostí a hypoteční zástavní listy s dlouhou dobou splatnosti. Tyto úvěry jsou v podstatě poskytovány na investice do nemovitosti sídlící na území ČR se zajištěním zástavního práva, to slouží k omezení úvěrového rizika bank. Úvěr je obvykle splácen konstantními (anuitními) splátkami. Banky si finanční zdroje obstarávají emisí hypotečních zástavních listů jako dlužných cenných papírů. Emitovat hypoteční zástavní listy mohou banky na základě licence. Podle ceny zdrojů je odvozená úroková sazba (pevná, pohyblivá a kombinovaná). Sazba u hypotečních úvěrů je nižší než u ostatních úvěrů.

2.7.3 Spotřebitelské úvěry

Spotřebitelské úvěry poskytují banky a nebankovní instituce fyzickým osobám občanům a domácnostem. Tyto úvěry slouží k pořízení spotřebních předmětů a služeb (studium, bydlení, cestování aj.). Jde zpravidla o krátkodobé až střednědobé půjčky, které mají standardizovaný průběh. Standardizace úvěrového procesu u spotřebitelských úvěrů je nutná vzhledem k relativně nižší průměrné hodnotě spotřebitelských úvěrů.⁵

Je upraven v zákoně č. 321/2001 Sb., o některých podmínkách sjednávání spotřebitelského úvěru. Nejenom banky, ale i jiné instituce poskytují tento typ úvěru. Nabízejí se tyto varianty úvěrů:

- účelové či neúčelové spotřebitelské úvěry

⁵ KAŠPAROVSKÁ, V., *Banky a komerční obchody*, Kravaře: MARREAL SERVIS, 2010, 1. Vydání, 149 s., ISBN 978-80-254-6779-4.

- zajištěné či nezajištěné spotřebitelské úvěry
- spotřebitelské úvěry postupně či jednorázově splatné
- spotřebitelské úvěry s jednorázovým či postupným čerpáním

2.8 ALTERNATIVNÍ BANKOVNÍ OBCHODY

Banky realizují bankovní obchody nejen prostřednictvím klasického bankovního úvěru, ale také prostřednictvím alternativní formy financování pomocí faktoringu, forfaitingu a leasingu. Banky různé alternativní obchody kombinují.

Faktoring – je metoda financování, založená na prodeji krátkodobých hromadných pohledávek vyplývajících z prodeje zboží nebo služeb. Odkup pohledávek provádí specializovaná faktoringová společnost – faktor (často jím bývá banka), zpravidla bez regresu (tzv. bez možnosti zpětného postihu dodavatele v případě, že odběratel nezaplatí). Pro podnikovou sféru tak faktoring představuje běžný nástroj získávání provozního kapitálu, a to především tehdy, když je třeba vyhovět požadavkům odběratelů na odklad splatnosti, překlenout sezónní výkyvy nebo zkrátit dobu úhrady dodavatelům.⁶

Předmětem odkupu mohou být pohledávky splňující tyto podmínky:

- jde o krátkodobé pohledávky s maximální dobou splatností 180 dní (vyjíměčně do 1 roku),
- pohledávka vznikla na základě nezajištěného dodavatelského úvěru,
- jde o v budoucnu splatné pohledávky,
- z obchodních smluv mezi odběratelem a dodavatelem nevyplývá zákaz postoupení pohledávky,
- nejsou spojena práva třetích osob s pohledávkou,
- dlužník splňuje nároky faktoringové společnosti na bonitu.

⁶ POLOUČEK, S. A KOL., *Bankovníctví*. Praha: C. H. BECK, 2006. 1. Vydání. 225-226 s. ISBN 80-7179-462-7.

Dodávkou a fakturací zboží (1) je zahájena faktoringová operace, součástí operace je faktoringová smlouva s ověřením bonity dlužníka a prodej pohledávky (2) a pohledávka zajištěná faktorem (3).

Faktoring plní tyto funkce:

- funkce garanční (souvisí s převzetím rizika za dodavatele, faktoringová provize je výnosem),
- funkce správní (souvisí s vedením pohledávek, fakturací, vymáháním, inkasem atd.),
- funkce úvěrová (souvisí s předfinancováním prodávajícího, běžný úrok je výnosem).

Tyto funkce mohou být využity spojitě. Faktoringová operace může být s rizikovou provizí (zhruba do 5%) realizovaná včetně odkoupení pohledávky a zajištění likvidity, nebo bez provize, kdy ručení za pohledávkou u dodavatele zůstává. Součástí smlouvy je tzv. úvěrový limit, stanovený objem odkoupených pohledávek. Limitní poplatek je nákladem. Výhodou operace je, že lze provádět realizaci obchodu na dodavatelský úvěr (včetně financování). Další výhody jsou např. flexibilní financování (odložená splatnost, hladká platba) a snížení kurzového rizika při vývozu s úsporou nákladů a růstem likvidity.

Forfaiting – je to odkup jednotlivých střednědobých a dlouhodobých pohledávek. Forfaitingové operace se využívají při zahraniční realizaci větších investic s delší dobou splatnosti, které realizují banky ve prospěch vývozce nebo forfaitingové společnosti. Pohledávky musí splňovat dané podmínky, zajištění pohledávky bankovní zárukou, avalovou směnkou nebo jinou možností záruky. Splatnosti pohledávek se pohybuje od 90 dnů až po několik let. Právně je forfaiting stejně jako faktoring založen na postoupení (cesi) pohledávky, kdy forfaitér odkupuje od dodavatele určitou pohledávku, který mu ji odkupem postupuje a dostává za to příslušnou finanční sumu. Na rozdíl od faktoringu jsou forfaitingové smlouvy sestavovány na jednotlivé pohledávky a nikoliv na soubor pohledávek, které dodavateli vzniknou v daném čase za danými odběrateli a eventuálně do určitého limitu.⁷ Forfaiting má pro firmy stejný a možná ještě větší význam než faktoring.

⁷ WAVROSZ, P., *Zdroje financování podnikatelské činnosti*, Ostrava: SAGIT, 1999, 1. Vydání. 292 s., ISBN 80-7208-106-3.

Firmy získají od forfaitéra peníze okamžitě nebo v krátké době, které by od svého odběratele až za dlouhou dobu obdrželi.

Příprava dodávky a forfaitingu (1) tzv. kontrakční fáze, následuje realizační fáze a pohledávky (2), dále banka poskytuje pohledávku zajištěnou (3), následuje prodej pohledávky (4), inkaso pohledávky (5).

Forfaiting dělíme na tyto druhy:

- dovozní forfaiting (financování dovozce),
- vývozní forfaiting (financování vývozce),
- finanční forfaiting (devizový úvěr směnečný a aval vlastní směnky bankou).

Diskont jako součást pohledávky odkupu, který se určuje metodou obchodního diskontu, délkou dluhu a nebo budoucím výnosem, souvisí s náklady forfaitingu. Dále také provize závazková (určuje se v %) za dobu mezi kontraktací a realizací operace, realizační provize, realizační popřípadě opční provize z případné opce vývozce. Výhody operace spočívají v růstu likvidity vývozce, který zboží na úvěr vyváží a proplacena je pohledávka při realizaci kontraktu a minimalizaci rizika vývozce a dovozce.

Leasing (pronájem) – je nástrojem využívání majetku po určitou dobu, aniž se majetek stává podnikovým vlastnictvím. Užívání majetku je odděleno od jeho vlastnictví. Z právního hlediska představuje klasický leasing třístranný právní vztah mezi dodavatelem, pronajímatelem a nájemcem, při kterém pronajímatel kupuje od dodavatele majetek a poskytuje jej za úplatu do užívání nájemci. Vlastníkem majetku je pronajímatel, který s nájemcem uzavírá leasingovou smlouvu na předmět leasingu.⁸ Za pronájem platíme nájemné sjednané v leasingové smlouvě.

Základní typy leasingu:

- a) provozní (operativní) leasing – je charakterizován jako krátkodobý pronájem. Doba pronájmu je kratší než ekonomická životnost majetku a nájemné formou splátek od jednoho nájemce zahrnuje jen určitou část pořizovací ceny.

⁸ VALACH, J., *Investiční rozhodování a dlouhodobé financování*, Praha: EKOPRESS, 2001, 1. Vydání, 371 s., ISBN 80-86119-38-6.

Nájemce nemá žádné právo na koupi najatého majetku. Pronajímatel převážně zajišťuje při provozním leasingu i údržbu, servis i opravy majetku.

Používá se především u pronájmů počítačů, osobních automobilů, kopírovacích strojů apod. Jeho účelem je zabezpečit potřebný majetek pro podnik, který však není trvalého charakteru, dostatečné využití po celou dobu jeho životnosti a který proto není vhodné koupit do vlastnictví (např. dočasná zvýšená potřeba dopravních prostředků nebo dočasná potřeba speciálních strojů aj.) Leasingová smlouva je vypověditelná a pronajímatel nese všechna rizika plynoucí z vlastnictví majetku.

- b) finanční (kapitálový) leasing – jde o dlouhodobý pronájem majetku, kdy pronajímatel převádí ekonomicky na nájemce některá rizika a výnosy, spojené s fungováním zařízení. Doba leasingu se v podstatě kryje s dobou ekonomické životnosti majetku, který je pronajímán a splátky leasingu pokrývají pořizovací cenu pronajatého zařízení (včetně úroku za úvěr leasing. společnosti od banky a ziskovou marži pronajímatele). Leasingová smlouva za normálních podmínek nemůže být vypověditelná. Pronajímatel neposkytuje žádné další služby vedle finanční služby. Starost o opravu, údržbu, servis a pojištění přechází na nájemce. Finanční leasing většinou zajišťuje nájemci právo na odkoupení majetku po skončení doby leasingu. Finanční leasing na rozdíl od provozního leasingu slouží k trvalému pořízení daného majetku formou splátek. Svou povahou se blíží půjčce peněz, nájemce nemusí disponovat požadovaným vlastním kapitálem a může i přesto pořídit touto formou požadovaný majetek. Zavazuje se tímto k pravidelným splátkám, jde o dlouhodobý závazek, obvykle fixního charakteru. Na rozdíl od úvěru se při leasingu pořízený majetek nestává součástí vlastnictví podniku, podnik jej většinou neodepisuje, splátky leasingu jsou považovány za náklad, který snižuje daňový základ.

Rozlišujeme v rámci finančního leasingu další typy leasingu:

- přímý finanční leasing – vedle dodavatele majetku (výrobce) fungují při tomto typu leasingu jen dva partneři a to nájemce a pronajímatel. Nájemce obvykle odpovídá za údržbu, daně a pojištění.
- nepřímý finanční leasing – leasingové společnosti firma prodá majetek a leasingová společnost jej obratem pronajme zpět původní firmě. Leasingová společnost firmě zaplatí tržní cenu majetku, firma pak platí splátky leasingové společnosti, které uhrazují postupně nejen tržní cenu, ale i zisk a náklady leasingové společnosti.

- leverage (úvěrový) leasing – je nejobvyklejší typ finančního leasingu, spočívá v tom, že leasingová společnost financuje nákup majetku prostřednictvím úvěru a následně majetek pronajímá. Jde o třístranný vztah mezi věřitelem, pronajímatelem a nájemcem.

Leasing se ještě může lišit různou zůstatkovou cenou majetku na konci nájmu, charakterem leasingových splátek a možnostmi odkupu majetku na konci nájmu. Podle zůstatkové ceny rozlišujeme:

- a) leasing s částečnou amortizací – v průběhu prvního leasingového období nedochází k plné úhradě nákladů pronajímatele spojených s pořízením majetku a s průběhem leasingu. Na konci leasingu je pronajímatel nucen hledat řešení, jak s ještě ne plně odepsaným majetkem naložit. Část rizika, která je spojena s dalším využitím majetku po ukončení prvotní doby leasingu přebírá pronajímatel a proto požaduje vyšší hodnotu splátek. Možnosti, jak naložit s ještě neodepsaným majetkem mohou být např. prodej majetku nájemci za cenu blízkou se zůstatkové hodnotě, prodej nebo pronájem jinému zákazníkovi aj.
- b) leasing s plnou amortizací – při této formě leasingu je dohodnuté primární leasingové období stejné jako ekonomická doba životnosti pronajímaného majetku, splátky jsou stanoveny tak, aby plně pokryly náklady leasing. společnosti spojené s pořízením majetku, s činností společnosti a s ziskem. Na konci leasingu bývá zůstatková hodnota majetku nulová nebo velmi nízká. V leasingové smlouvě je specifikováno, jak bude s majetkem naloženo (zda se vrátí pronajímateli nebo zůstane u nájemce) po ukončení leasing. smlouvy.

Rozlišujeme podle možnosti odkupu majetku na konci leasingu:

- leasing s nárokem na koupi – zahrnuje nárok nájemce na koupi majetku na konci doby leasingu.
- Leasing bez nároku na koupi – zůstatková hodnota majetku po ukončení doby leasingu připadá pronajímateli.

Lze rozlišovat také celou řadu variant leasing. smluv podle charakteru splátek:

- pravidelné splátky ve stejné výši,

- nepravidelné splátky,
- postupně rostoucí (klesající) splátky,
- splátky respektující sezónnost výroby,
- navýšená první splátka s následujícími splátkami různého typu,
- splátky odvozené od náběhové křivky produkce,
- záruční depositum před začátkem leasingu s následujícími splátkami různého charakteru,
- v den uzavření koncentrace několika splátek v kombinaci s nulovými splátkami na konci nájmu.

Leasingová cena zahrnuje:

- vstupní (pořizovací) cenu majetku = cena pořízení + náklady související s pořízením,
- úrok z úvěru – v případě refinancování leasingu úvěrem (u leverage leasingu),
- leasingovou marži pronajímatele, která zahrnuje: režijní náklady, odměnu za zprostředkování leasingu a tvorbu zisku.

Vztah mezi leasingovou a pořizovací cenou majetku vyjadřujeme pomocí leasingového koeficientu . Vypočítáme ho jako jejich poměr.

Hlavní výhoda leasingu spočívá v tom, že firma může užívat majetek bez nutnosti vynaložení finančních prostředků najednou. Dále má možnost uplatnit leasing. splátky do nákladů a snižovat si tím daňový základ. Zde je však nutné splnit podmínky dané zákonem o dani z příjmu (§ 24/4):

- doba nájmu pronajímané věci by měla být stejná jako doba odepisování (majetek přílohy č. 1 ZDP, zařazeného v odpisové skupině 1, trvá nejméně 36 měsíců, v odpisové skupině 2 nejméně 54 měsíců a v odpisové skupině 3 nejméně 114 měsíců), u nemovitostí je doba odepisování nejméně 30 let,

- po ukončení doby následuje bezprostředně převod vlastnických práv k předmětu nájmu, přitom kupní cena nesmí být větší než cena zůstatková evidována vlastníkem při rovnoměrném odepisování,
- po ukončení finančního pronájmu s následnou koupí zahrne poplatník odkoupený majetek do svého obchodního majetku.⁹

Naopak hlavní nevýhodou leasingu je, že po skončení leasingu nájemce dostává již odepsaný majetek. Dále pořízení majetku prostřednictvím leasingu bývá obvykle dražší než pořízení pomocí úvěru či vlastních zdrojů. K dalším nevýhodám patří omezení užívacích práv nájemce leasingovou smlouvou, možnost odebrání předmětu leasingu aj.

Projektové financování – je speciální forma úvěrového financování realizovaných projektů ekonomických subjektů, které je mnohdy velmi kapitálově náročné (např. energetika, těžba, ropný průmysl aj.) Při projektovém financování projektů vzniká konsorcium subjektů a to jak na straně investora, tak na straně úvěrových bankovních a nebankovních subjektů.

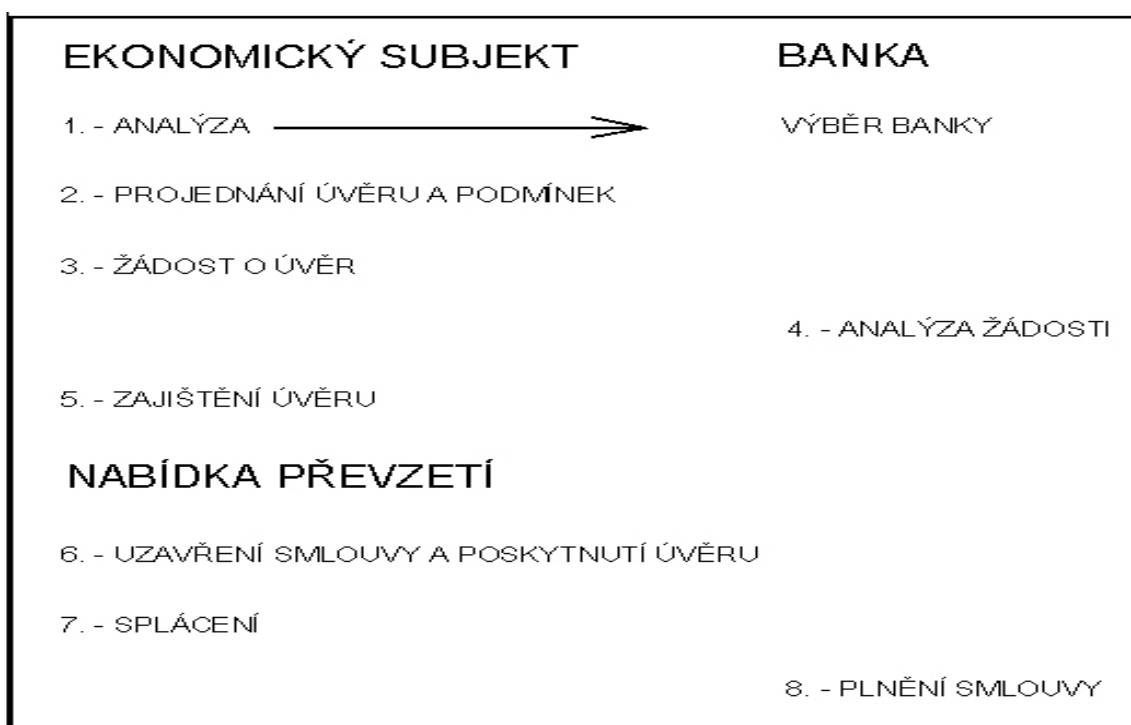
Rizikový kapitál – je to finanční technika umožňující financování rizikových, ale také potenciálně velmi ziskových projektů společností za účasti kapitálu bankovního a nebankovního. Podstatou rizikového kapitálu je, že fond rizikového kapitálu investuje na omezenou dobu a bez záruk majetkových do společnosti s vysokým potenciálem růstu a s cílem podílet se na jejím hospodářském výsledku. Rizikový kapitál lze obecně charakterizovat jako finanční nástroj pro financování zahájení společnosti, jejího rozvoje a expanze nebo odkoupení společnosti celé. V zásadě rozlišujeme tyto druhy rizikového kapitálu: předstartovní financování, startovní financování, financování počátečního rozvoje, financování rozvojové, záchranné a náhradní.

2.9 ZÁSADY REALIZACE ÚVĚROVÝCH OBCHODŮ U BANK

V procesu realizace úvěrových obchodů jde především o proces navazujících činností bank a subjektů úvěrovaných. Management ekonomického a bankovního subjektu a také další specialisté (právníci, soudní znalci aj.) podle druhu úvěru realizovaného, participují na úvěrovém případě. Hlavními body úvěrového obchodu jsou příprava, realizace, kontrola a má podobu propojených dílčích fází úvěrovaného subjektu a banky.

⁹Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů ve znění pozdějších předpisů.

Obr. č. 2 Fáze realizace úvěrového obchodu

Zdroj: Vlastní

Z následných navazujících postupů sestávají jednotlivé fáze realizace úvěru:

1) *Potřeba finančních zdrojů a analýza subjektu*

Na základě zjištění finanční situace provádí ekonomický subjekt ekonomickou a finanční analýzu určité oblasti činnosti (obchod, investice, služby, aj.) a zjišťuje potřebu zdrojů v časovém rozlišení, druhu a objemu nákladů své budoucí deficitní činnosti. Vymezuje peněžní zdroje, záruky, druh úvěru na základě analýzy a vzhledem k vedeným bankovním účtům a specifikací požadovaných úvěrových zdrojů provádí výběr banky.

2) *Zahájení přípravy a jednání o úvěru*

Pověřením pracovníků vrcholového řízení a vymezením úvěrových potřeb zahajuje podnikatelský subjekt přípravu na požadovaný úvěr. Informace o finanční situaci subjektu (druh činnosti, ziskovost, podmínky rozvoje, obrat, aj.) a úvěrových potřebách, výši úvěru, účelu úvěru, splatnosti úvěru, druhu úvěru a možných zárukách jsou předmětem jednání v bance. Podobu opakované konzultace může mít jednání o úvěru a výsledkem je převzetí příslušných formulářů banky pro písemné zpracování úvěru.

3) Úvěrová žádost

Předepsané náležitosti obsahuje žádost o poskytnutí úvěru, zejména údaje o předkladateli, požadovaný druh úvěru, objem a měnu úvěru, účel úvěru, dobu splatnosti, způsob zajištění a způsob splácení úvěru. Dle metodiky banky subjekt předkládá podnikatelský záměr, údaje o finanční a ekonomické situaci, údaje o úvěrech již čerpaných a obchodních spojeních s jinými bankami.

4) Analýza žádosti (zkouška způsobilosti) o úvěr

Bankovní specializovaný management zkoumá žádost z hlediska:

- úvěru schopnosti jako schopnosti subjektu uzavírat a plnit závazky,
- úvěru hodnosti, dostát závazkům z poskytnutého úvěru a úroků.

Bankou se zejména analyzují základní informace o charakteru subjektu (právnícká, fyzická osoba), oblast podnikatelské činnosti, výše a účel úvěru, návrh průběhu splátek a nabízené záruky. Součástí analýzy banky je podnikatelský záměr, zejména ekonomická a finanční situace, analýza rozvahy, analýza výkazu zisku a ztrát (výsledovky) a cash flow, výnosnost aktiv a finanční plán. Analýza struktury financování se vztahuje na zdroje a potřeby v krátkém, středním a dlouhém období včetně poměru vlastních a cizích zdrojů. Analýza bonity subjektu je zaměřena na likviditu a rentabilitu, kterou zpřesňuje propočet podnikových ukazatelů.

Na základě analýzy žádosti a vyžádaných doplňujících informací, bankovní management zpracovává návrh na poskytnutí úvěru dle druhu a objemu požadovaných zdrojů. Návrh předkládá do úvěrového výboru (komise) příslušného stupně banky. Úvěrový výbor rozhodne o poskytnutí (přislibu) úvěru, popř. požaduje dopracování návrhu vzhledem k zajištění rizik poskytnutého úvěru.¹⁰

5) Zajištění úvěru

Zajištění úvěru má v případě platební neschopnosti klienta zabránit ztrátám.

¹⁰ ŠEVČÍK, A., *Bankovníctví I.*, Brno: MASARYKOVA UNIVERZITA, 2005, 1. Vydání., 75 s., ISBN 80-210-3649-4.

Umožnit bance uplatnit náhradu úvěrové a úrokové pohledávky má zajištění úvěru ve formě záruk. Kritéria zajištění vychází z předmětu zajištění (druh, hodnota ocenění, náklady, likvidační hodnota, pravost) a stability hodnoty, likvidity zajištění, kontroly a právním možností. Druhy zajištění úvěru jsou ve formě prohlášení ručitele, směnky, bankovní záruky (ručící listina banky), zástavního práva k věci nemovité a zástavního práva k věci movité, zástavního práva k cenným papírům a zástavního práva k pohledávce (pohledávky, bankovní vklady).

6) *Uzavření smlouvy o úvěru*

Úvěrová smlouva obsahuje závazek banky o poskytnutí úvěru v určité výši, závazek dlužníka splatit jistinu a úroky dle splátkového plánu, účel úvěru, úrokovou sazbu, podmínky čerpání úvěru, sankční podmínky, zajištění úvěru a číslo úvěrového účtu.

7) *Splácení úvěru*

Na druhu úvěru, potřebě příjmů, potřebě provozního cyklu atd. je závislé splácení úvěru. Ve formě jednorázové mohou být varianty splátek, kdy proti poskytnutí úvěru ke dnu splatnosti dojde k úhradě jistiny a úroků, nebo splácení kombinované, kdy termíny hrazení úroků a splátka na jistinu jsou ke dnu splatnosti hrazeny. Běžné splácení je další možností, splácení jistiny a úroků probíhá dle plánu v jediný nebo rozdílný den až do splatnosti a nebo anuitní splácení, kdy splátka zahrnuje úrok a úmor úvěru a je konstantní.

8) *Plnění úvěrových podmínek – kontrola*

Ve stanovených termínech banka provádí následnou kontrolu dodržení termínu splátek, dodržení podmínek smlouvy, účelu úvěru a finanční situace klienta. Při nedodržení podmínek smlouvy o úvěru banka přistupuje k různému řešení vzniklých problémů. Přichází v úvahu prolongace úvěru (pokračování v úvěru odloženou splátkou), okamžité splácení úvěru, zmrazení úvěru, dočasné zastavení čerpání úvěru, realizace záruk, aj.

3 PŘEDSTAVENÍ SPOLEČNOSTI, ÚVĚROVÉ PRODUKTY A METODY JEJICH ANALÝZY

3.1 ČESKÁ SPOŘITELNA A.S.

Česká spořitelna je největší s počtem přes 5 milionu klientů a nejmodernější bankou na našem domácím trhu České republiky. Orientuje se na drobnou klientelu, malé a střední podnikatelské subjekty a také na města a obce. Je ovšem také velkým hráčem ve financování velkých korporací a v poskytování služeb v oblasti finančních trhů. Česká spořitelna patří na českém kapitálovém trhu mezi významné obchodníky s cennými papíry. Disponuje sítí 653 poboček, vydala již více než 3,2 milionu platebních karet, provozuje více než 1392 bankomatů a transakčních terminálů.

Americký časopis Global Finance na základě ratingů a pomocí agentur Moody's, Standard&Poor's a Fitch, s důrazem na objem aktiv a kapitálovou přiměřenost finančních ústavů, srovnával hodnocení pěti set světových bank. Podle tohoto hodnocení časopisu Global Finance je Česká spořitelna nejbezpečnější bankou regionu střední a východní Evropy. V jubilejním desátém ročníku soutěže Fincentrum Banka roku 2011 se stala Česká spořitelna bankou desetiletí a titul Nejdůvěryhodnější banka roku si odnáší už poosmé v řadě. Ocenění bankéř roku dostal předseda představenstva a generální ředitel České spořitelny pan Ing. Pavel Kysilka, CSc.

Obr. č. 3

Zdroj: <http://www.csas.cz/banka/nav/o-nas/profil-ceske-sporitelny-d00014413>

Česká spořitelna, a.s. má sídlo: Olbrachtova 1929/62, Praha 4, PSČ 140 00.

IČ: 45244782

DIČ: CZ 699001261

Zapsána v obchodním rejstříku Městským soudem v Praze, oddíl B, vložka 1171.

Kód banky pro účely platebního styku: 0800

Historie České spořitelny

V roce 1825 zahájila činnost Spořitelna česká a to je nejstarší právní předchůdce České spořitelny. V roce 1992 navázala Česká spořitelna jako akciová společnost na tradici českého a později československého spořitelnictví. Česká spořitelna je od roku 2000 členem Erste Group. Tato společnost patří k jednomu z předních poskytovatelů finančních služeb ve střední a východní Evropě se 17 miliony klientů v osmi zemích. Svou transformaci Česká spořitelna úspěšně dokončila v červenci roku 2001, transformace byla zaměřena na zlepšení všech klíčových součástí banky. I nadále Česká spořitelna pokračuje ve zkvalitňování produktů a služeb a zefektivňování svých pracovních procesů.

Tab. č. 1 Akcionářská struktura České spořitelny

Akcionář	Podíl na základním kapitálu (v %)	Podíl na hlasovacích právech (v %)
Erste Group	97,99	99,52
Samosprávy	1,57	0
Ostatní	0,44	0,48

Tab. č. 2 Aktuální rating České spořitelny

Ratingová agentura	Dlouhodobý	Krátkodobý
Fitch	A	F1
Moody's	A1	P-1
Standard & Poor's	A	A-1

Tab. č. 3 Základní údaje k 30. 09. 2011

Aktiva celkem	932,0 mld. Kč
Počet klientů České spořitelny	5 217 326
Počet aktivních klientů přímého bankovníctví SERVIS 24 a BUSINESS 24	1 387 137
Počet poboček	653
Průměrný počet zaměstnanců Finanční skupiny České spořitelny	10 274
Počet karet	3 188 500
Počet bankomatů a platbomatů	1 392

Zdroj: <http://www.csas.cz/banka/nav/o-nas/profil-ceske-sporitelny-d00014413>

Představenstvo České spořitelny

Pavel Kysilka - předseda představenstva a generální ředitel (narozen 5.9.1958). Pracovní adresa: Olbrachtova 62, Praha 4, Česká republika.

Pavel Kysilka je absolventem Vysoké školy ekonomické v Praze, Fakulty ekonomiky a v roce 1986 zde absolvoval interní vědeckou aspiranturu. Během let 1986-1990 pracoval v Ekonomickém ústavu ČSAV. V letech 1990-1991 pracoval Pavel Kysilka jako hlavní ekonomický poradce ministra pro ekonomickou politiku. V 90. letech zastával různé posty až po post výkonného guvernéra v České národní bance, kde také řídil rozdělení československé měny v roce 1993. Současně v letech 1994-1997 působil jako expert Mezinárodního měnového fondu a podílel se na zavedení národních měn v řadě východoevropských zemí. V 90. letech působil jako prezident České společnosti ekonomické. Před příchodem do České spořitelny působil Pavel Kysilka v Erste Bank Sparkassen (CR) v Praze jako výkonný ředitel pro oblast IT, organizace, lidských zdrojů a služeb. V roce 2000 začal pracovat pro Českou spořitelnu jako hlavní ekonom a člen širšího vedení banky - Senior Management Teamu. Dne 5. října 2004 byl dozorčí radou České spořitelny zvolen členem představenstva a od 1. ledna 2011 vykonává funkci předsedy představenstva a generálního ředitele. P. Kysilka je zodpovědný za oblast Operations, ekonomickou analýzu, kancelář EU, IT a projekty a také Firemní komunikaci, Kvalitu služeb, HR, Marketing a Interní audit. Mimo jiné je členem Správní rady Vysoké školy ekonomické v Praze.

Dušan Baran - místopředseda představenstva a 1. náměstek generálního ředitele (narozen 6.4.1965).

Je absolventem Matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy v Praze; International Executive MBA programu na Katz Graduate School of Business, University of Pittsburgh společně s CMC Graduate School of Business Čelákovice a studia bankovníctví na Graduate School of Banking, University of Colorado ve státě Colorado, USA. V letech 1991 – 1993 pracoval v Agrobance v odboru treasury. Do České spořitelny nastoupil v listopadu 1993 a zastával řídicí pozice v oblasti treasury a řízení rizik. Od května 1998 byl členem představenstva a náměstkem generálního ředitele České spořitelny, od března 1999 působil jako předseda představenstva a generální ředitel. Dne 4. července 2000 byl zvolen místopředsedou představenstva České spořitelny a jmenován 1. náměstkem generálního ředitele. Současně zastává funkci finančního ředitele České spořitelny. Je členem Institutu členů správních orgánů Praha a členem Rady ředitelů Evropského sdružení spořitel - ESBG v Bruselu.¹¹

Mezi členy představenstva patří Daniel Heler, Heinz Knotzer a Jiří Škorvaga.

Dozorčí rada České spořitelny

Předseda dozorčí rady: Manfred Wimmer.

Místopředseda dozorčí rady: Bernhard Spalt.

Členové dozorčí rady: Eliška Brambořová, Aleš Veverka, Maximilian Hardegg, Claudia Hoeller, Zdeněk Jirásek, Herbert Juranek, Heinz Kessler.

Dceřiné společnosti České spořitelny

1. Brokerjet České spořitelny
2. Erste Corporate Finance
3. Factoring České spořitelny
4. GRANTIKA České spořitelny

¹¹ <http://www.csas.cz/banka/nav/o-nas/predstavenstvo-d00014366>

5. PARTNER České spořitelny
6. Penzijní fond České spořitelny
7. Realitní společnost České spořitelny
8. REICO České spořitelny
9. Stavební spořitelna České spořitelny
10. s Autoleasing
11. S MORAVA Leasing

3.2 ÚVĚROVÉ PRODUKTY ČESKÉ SPOŘITELNY NA FINANCOVÁNÍ DLOUHODOBÉHO HMOTNÉHO INVESTIČNÍHO MAJETKU VE VÝROBNÍM PODNIKU.

Budeme se zabývat financováním dlouhodobého hmotného investičního majetku v podobě nové výrobní linky na dělení a děrování trubek společnosti Druhá signální a.s. Prostřednictvím České spořitelny můžeme využít nabídky z těchto produktů:

Investiční úvěr pro komerční klientelu

Využívá se k financování středně a dlouhodobých investičních potřeb klienta (nemovitosti, stroje, technologie a další investice). Jedná se o účelový termínovaný úvěr v české nebo cizí měně se stanoveným plánem čerpání a splácení (jednorázové, postupné, tranže). Podmínkou financování je provedení a kladné vyhodnocení finanční a právní analýzy, získání souhlasu příslušných orgánů České spořitelny a podepsání odpovídající úvěrové a zajišťovací dokumentace. Podmínky konkrétního úvěrového obchodu, zejména úroková sazba (pevná, proměnná nebo plovoucí), úrokové období, způsob a podmínky čerpání, způsob a termíny splácení úvěru, termíny placení úroků, zajištění a další podmínky se sjednávají individuálně.¹²

¹² <http://www.csas.cz/banka/nav/podnikatele-firmy-a-institute/velke-firmy/investicni-uver-pro-komerzni-klientelu/o-produktu-d00009775>

Top podnik II

Jde o investiční úvěr charakteristický kombinací pohyblivé a pevné úrokové sazby. Standardně se aplikuje pohyblivá úroková sazba odvozená od 3M PRIBOR. V případě, že aktuální hodnota 3M PRIBOR přesáhne dohodnutou úroveň, sazba se zafixuje. Pokud poté 3M PRIBOR opět klesne zpět pod dohodnutou úroveň, aplikuje se pohyblivá sazba. Splatnost úvěru je buď 5 nebo 7 let. Splácení úroků a jistiny probíhá formou pravidelných kvartálních splátek. Využití tohoto produktu doporučujeme zejm. pro úvěry do CZK 30 mil. CZK, pro vyšší částky je vhodnějším řešením individuální úrokové zajištění.

Mezi výhody tohoto produktu patří: eliminace rizika prudkého růstu tržních úrokových sazeb, efektivní řízení úrokových nákladů, administrativní nenáročnost.¹³

Leasing

Česká spořitelna poskytuje prostřednictvím své dceřiné společnosti Leasing České spořitelny následující leasingové produkty:

- Finanční leasing dopravní techniky.
- Finanční leasing strojů a zařízení.
- Operativní leasing dopravní techniky.
- Splátkový prodej.
- Zpětný leasing.¹⁴

Finanční leasing strojů a zařízení

Je možné uzavřít smlouvu na výrobní linky, technologické celky, stavební, obráběcí, tvářecí, textilní, polygrafické a jiné stroje, kancelářskou a výpočetní techniku, zdravotní přístroje a další plánované investice. Předmět leasingu po ukončení leasingové smlouvy přechází do vlastnictví leasingového nájemce.

¹³ <http://www.csas.cz/banka/nav/podnikatele-firmy-a-instituce/velke-firmy/top-podnik-ii/o-produktu-d00008628>

¹⁴ <http://www.csas.cz/banka/nav/podnikatele-firmy-a-instituce/velke-firmy/leasing/o-produktu-d00008977>

3.3 ANALÝZY FINANCOVÁNÍ INVESTICE POMOCÍ DYNAMICKÝCH METOD

Podle faktoru času rozlišujeme u investičních projektů statická kritéria a dynamická kritéria. Statická kritéria nezohledňují faktor času a vycházejí s nominálních hodnot. Mezi tato kritéria patří rentabilita vloženého kapitálu (ROCE) a prostá doba úhrady. Dynamické metody důsledně přihlížejí k faktoru času a od statických se liší hlavně tím, že do svých hodnocení zahrnují i riziko, které je reprezentováno úrokovou mírou vyjadřující požadovanou výnosnost, respektují tak zahrnutí jednoho ze základních principů ekonomického rozhodování – časovou hodnotu peněz.¹⁵ Mezi dynamická kritéria patří čistá současná hodnota, index ziskovosti, vnitřní výnosové procento a diskontovaná doba úhrady. Tato kritéria jsou založena na diskontování budoucích příjmů a výdajů z investičních projektů.

3.3.1 Čistá současná hodnota

Čistá současná hodnota (*Net Present Value – NPV*) je základem všech dynamických metod a zároveň je metodou nejpoužívanější a nejvhodnější, neboť dává srozumitelný výsledek a tím i jasná rozhodovací kritéria. NPV je nejsprávnější způsob hodnocení efektivnosti investic, a to především pro tyto její vlastnosti:

- bere v úvahu časovou hodnotu peněz,
- závisí pouze na prognózovaných hotovostních tocích a alternativních nákladech kapitálu,
- je aditivní (tj. její výsledky lze v portfoliu investic sčítat).¹⁶

Tato metoda je součtem kapitálových výdajů a příjmů z investice, ale v jejich současné hodnotě (oboje přepočítané diskontováním na úroveň hodnoty peněz v roce pořízení investice). NPV v absolutním čísle udává, kolik peněz nad investovanou částku podnik dostane navíc. Je-li NPV větší nebo rovno 0 je možné investici přijmout, ale pokud hodnota NPV je v záporné podobě, nedojde nikdy k navrácení vloženého kapitálu.

¹⁵ SCHOLLEOVÁ, H., *Investiční controlling*, Praha: GRADA PUBLISHING, 2009, 1. Vydání, 60 s., ISBN 978-80-247-2952-7.

¹⁶ KISLINGEROVÁ, E. A KOL., *Manažerské finance*, Praha: C.H.BECK, 2007, 2. Vydání, 270-271 s., ISBN 978-80-7179-903-0.

$$NPV = \sum_{t=1}^T FCF_t \cdot (1+R)^{-t} - JKV \quad /3.1/$$

T - doba životnosti projektu

FCF t - volné peněžní toky v jednotlivých letech provozu investice

R - znamená náklad kapitálu

JKV - kapitálové výdaje

t - jednotlivé léta životnosti

Výsledná hodnota uvádí:

NPV>0 – projekt je výhodný pro realizaci a zaručuje požadovanou míru výnosnosti. NPV v kladné hodnotě také zvyšuje tržní hodnotu vlastního kapitálu společnosti.

NPV<0 – projekt je nevýhodný, nedosáhne požadované míry výnosnosti a snižuje tržní hodnotu vlastního kapitálu společnosti. Při negativní hodnotě NPV nedojde ani k navrácení vložených finančních prostředků a proto je projekt zamítnut.

NPV=0 – projekt pokrývá požadovanou míru výnosnosti, ale nepřináší žádné zvýšení hodnoty společnosti. Posoudit realizaci projektu v tomto případě musíme pomocí jiných kritérií.

Výhoda kritéria čisté současné hodnoty spočívá, že se vychází z finančních toků, je respektován faktor času a může být měněn v čase náklad kapitálu. Celková čistá současná hodnota je součtem čistých současných hodnot v jednotlivých letech a vypočteme ji pomocí vzorce:

$$NPV_p = \sum_i NPV_i \quad /3.2/$$

3.3.2 Vnitřní výnosové procento

Vnitřní výnosové procento (Internal Rate of Return, IRR) vyjadřuje takovou roční průměrnou sazbu, při které se současná hodnota provozních peněžních toků rovná kapitálovým výdajům.

$$\sum_{t=1}^T FCF_t(1 + IRR)^{-t} = JKV \quad /3.3/$$

Z rovnice vyplývá, že hledanou hodnotu IRR nelze vypočítat přímo, neboť se jedná o implicitní hodnotu. Pro snadné získání výsledku lze využít například funkci MÍRA.VÝNOSNOSTI (Hodnoty; Odhad) v Excelu. První parametr *Hodnoty* slouží k zadání finančních toků z investice, druhý parametr *Odhad* slouží jako výchozí hodnota hledaného IRR pro iterační výpočet. Tuto hodnotu není nutné zpravidla zadávat. Podle tohoto kritéria by měl podnik realizovat investiční projekt, pokud je jeho vnitřní výnosové procento vyšší než náklad kapitálu projektu (aktiv) s obdobným rizikem. Čím je vnitřní výnosové procento vyšší, resp. převyšuje náklad kapitálu srovnatelného rizikového projektu, tím je daný projekt ekonomicky výhodnější.¹⁷

Výhoda tohoto kritéria spočívá v tom, že se vychází z peněžních toků a je respektován faktor času. Nevýhodou je, že nejde snadno projekty sčítat, projekt lze nadhodnotit prodlužováním doby životnosti, může vzniknout více než jedno řešení a nejde v čase měnit náklady kapitálu.

3.4 ROZŠÍŘENÍ A ZOBECNĚNÍ EKONOMICKÝCH METOD SLOUŽÍCÍCH K VÝBĚRU OPTIMÁLNÍHO ZPŮSOBU FINANCOVÁNÍ

Volba způsobu financování podnikových aktivit patří beze sporu k významným úlohám finančního rozhodování. K základním možnostem financování patří financování z vlastních zdrojů nebo vlastním kapitálem, financování prostřednictvím leasingu a financování úvěrem. Metoda zabývající se výběrem optimálního způsobu financování je kritérium čisté současné hodnoty. Za určitých předpokladů však lze použít také metodu známou jako čistá výhoda leasingu.

Při zobecnění se dá kritérium NPV vyjádřit jako součet současné hodnoty veškerých volných finančních toků. Kritérium NPV, jak bylo uvedeno výše, znamená přírůstek majetku v důsledku realizace projektu. V případě zadlužených projektů může být přírůstek majetku odvozen jednak z přírůstku aktiv nebo z přírůstku vlastního kapitálu.

¹⁷ DLUHOŠOVÁ, D. A KOL., *Finanční řízení a rozhodování podnik.*, Praha: EKOPRESS, 2010, 3.Vydání, 141 s., ISBN 978-80-86929-68-2.

Ke stejné hodnotě NPV lze dospět několika způsoby, které se liší pojetím volných finančních toků FCF a nákladem kapitálu R. Existují tři základní koncepce stanovení NPV zadlužených projektů: *NPV na bázi vlastního kapitálu – NPV–Equity*, *NPV na bázi celkového kapitálu – NPV–Wacc*, *NPV na bázi daňového štítu – ANPV (Adjusted NPV)*.

Přitom se vychází z volných peněžních toků pro vlastníky *FCFE* nebo volných peněžních toků celkového kapitálu *FCFF* nebo volných peněžních toků nezadlužené firmy *FCFE_U*.¹⁸

3.4.1. Metoda NPV na bázi vlastního kapitálu NPV–Equity

Při hodnocení projektu na bázi equity se vychází z finančních toků vlastního kapitálu FCFE, přičemž tyto toky jsou diskontovány náklady vlastního kapitálu R_E .

Obecně lze vypočítat NPV vlastního kapitálu na bázi NPV–Equity dle tohoto vzorce:

$$NPV = \sum_{t=1}^T FCFE_t \cdot (1 + R_E)^{-t} + FCFE_0, \quad /3.4/$$

$FCFE_t$ jsou finanční toky spojené s provozem projektu,

$(1 + R_E)^{-t}$ je diskontní faktor,

$FCFE_0$ jsou volné finanční toky na počátku projektu, které zahrnují zápornou hodnotu investic, zápornou hodnotu změny čistého pracovního kapitálu a kladnou hodnotu rozdílu mezi čerpáním a splácením úvěru.

Pokud předpokládáme, že projekt by byl financován vlastním kapitálem, leasingem či úvěrem, pak finanční toky lze zjistit dle těchto vzorců:

$$FCFE^{vl.kap.} = (T - NBOLUr - ODP) \cdot (1 - t) + ODP - \Delta\check{CPK} - INV, \quad /3.5/$$

$$FCFE^{leas} = (T - NBOLUr - LSP) \cdot (1 - t) + LSP - LSV - \Delta\check{CPK}, \quad /3.6/$$

$$FCFE^{uver} = (T - NBOLUr - ODP - Ur) \cdot (1 - t) + ODP - \Delta\check{CPK} - INV + S. \quad /3.7/$$

$FCFE^{vl.kap.}$ - finanční toky vlastního kapitálu,

¹⁸ DLUHOŠOVÁ, D. A KOL., *Finanční řízení a rozhodování podniku*. Praha: EKOPRESS, 2010, 3.Vydání, 145 s., ISBN 978-80-86929-68-2.

$FCFE^{leas}$ - jsou finanční toky leasingu,

$FCFE^{uver}$ - jsou finanční toky úvěru,

T představuje tržby, $NBOLUr$ jsou náklady nezahrnující odpisy, leasingové splátky a úroky, ODP znamená odpisy, t je daňová sazba, $\Delta\check{C}PK$ je změna čistého pracovního kapitálu, INV jsou investiční výdaje, LSP jsou leasingové splátky (nákladová položka), LSV jsou skutečné výdaje na leasing (výdajová položka), rozdíl mezi LSP a LSV nám udává časové rozlišení leasingu CRL :

$$CRL = LSP - LSV. \quad /3.8/$$

Ur jsou úroky, S představuje rozdíl mezi čerpáním úvěru S^C a splácením úvěru S^S :

$$S = S^C - S^S. \quad /3.9/$$

Dle modelu MM II. se určí náklady vlastního kapitálu dle vzorce:

$$R_E = R_U + (R_U - R_D) \cdot (1 - t) \cdot \frac{D}{E}. \quad /3.10/$$

R_E jsou náklady vlastního kapitálu, R_U jsou náklady nezadluženého podniku, R_D jsou náklady dluhu, D představuje cizí (úročený) kapitál, E je vlastní kapitál.

Pokud vezmeme v potaz financování vlastním kapitálem, můžeme tvrdit, že náklady vlastního kapitálu R_E a náklady nezadluženého podniku R_U jsou tytéž.

Považována za nejlepší je ta varianta, při které je dosaženo nejvyšší čisté současné hodnoty. Platí tedy:

$$i_{opt} = \arg \max_i \left[\begin{array}{c} NPV_1(FCFE^{vl.kap.}; R_E^{vl.kap.}); NPV_2(FCFE^{leas}; R_E^{leas}); \\ NPV_3(FCFE^{uver}; R_E^{uver}) \end{array} \right] \quad /3.11/$$

3.4.2 Metoda čisté výhody leasingu

Můžeme se často setkat v rámci finančního rozhodování s výběrem mezi financováním úvěrem nebo financováním leasingem. Platí v tomto případě tvrzení, že dluh je chápán jako hodnota současné hodnoty budoucích závazných plateb, v obou případech je riziko stejné a tudíž i náklady kapitálu.

Pravidlo, které je rozhodující pro výběr optimálního způsobu financování na bázi NPV–Equity je:

$$i_{opt} = \arg \max_i \left[NPV_1(FCFE^{leas}; R_E^{leas}), NPV_2(FCFE^{uver}; R_E^{uver}) \right] \quad /3.12/$$

Existuje zde však také možnost a tou je metoda čisté výhody leasingu. Rozhodování o možnosti volby financování probíhá na základě této nerovnice:

$$NPV_1(FCFE^{leas}; R_E^{leas}) > NPV_2(FCFE^{uver}; R_E^{uver}) \quad /3.13/$$

Je-li potvrzena platnost této nerovnice, pak je efektivnější zvolit financování prostřednictvím leasingu a v opačném případě je výhodnější varianta financování úvěrem.

4 PRAKTICKÁ ČÁST - ANALÝZA, SROVNÁNÍ A VYHODNOCENÍ VHODNOSTI APLIKACE RŮZNÝCH VARIANT FINANCOVÁNÍ PROSTŘEDNICTVÍM APLIKACE METOD.

V této kapitole je provedena analýza zdrojů financování prostřednictvím vybraných dynamických metod, které slouží k volbě optimální varianty financování. V úvodu je nastíněná základní informace o podniku a možnosti pořídit si nový dlouhodobý majetek ve formě výrobní linky. Dále se již budeme zabývat samotnými výpočty v rámci použití metod na bázi NPV–Equity, vnitřního výnosového procenta a čisté výhody leasingu.

4.1 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA INVESTICE SPOLEČNOSTI DRUHÁ SIGNÁLNÍ, A.S.

Hlavním předmětem podnikání společnosti Druhá signální a.s. je velkosériová kovovýroba a kromě subdodávek se společnost rovněž zabývá výrobou vlastních finálních produktů. Hlavní produktovou oblastí jsou kovové regály. Společnost byla založena v roce 2004. Velkosériová kovovýroba je realizována zejména s využitím pokročilých znalostí v oblasti tváření kovů za studena. Společnost Druhá signální a.s. zvládá následující technologické procesy:

1. válcování otevřených a uzavřených tenkostěnných trubek a profilů,
2. dělení trubek, profilů a plošného materiálu včetně technologie řezání laserem,

3. bezdeformační ohýbání tenkostěnných trubek a profilů,
4. tváření plechů lisováním a ohraňováním,
5. vysekávání a děrování trubek, plechů a profilů,
6. automatické závitování a flowdrill,
7. odporové a obloukové svařování včetně technologie robotnického svařování,
8. povrchová úprava práškovými nátěrovými hmotami.

Velkosériová kovovýroba ve středoevropských podmínkách je v celosvětovém měřítku konkurenceschopná také díky kreativnímu potenciálu společnosti, který se projevuje v uplatnění inovativních a sofistikovaných technologií. Kovové regály vyráběné ve společnosti Druhá signální a.s. nacházejí uplatnění zejména v dílnách, garážích, prodejnách, archivech a jiných skladovacích prostorech úřadů, firem a domácností. Kovové regály, díky přesnosti výroby dílců a unikátní konstrukci, vynikají svou stabilitou, snadností montáže, spolehlivostí a bezpečností.

Společnost Druhá signální a.s. zvažuje pořízení nové výrobní linky na dělení a děrování trubek. Původní výrobní linka již dosluhuje a vyznačuje se mnohými poruchami. Firma zvažuje mezi možnostmi jednotlivých variant financování a to nabídkou ve formě investičního úvěru od České spořitelny a.s., byla jí nabídnuta možnost financování prostřednictvím společnosti Leasing České spořitelny a.s. a je zde také možná varianta financovat majetek vlastními zdroji.

4.2 APLIKACE METODY NA BÁZI NPV – EQUITY

Pomocí metody na bázi NPV–Equity budou jednotlivé varianty financování propočítány a to v následném pořadí: možnost financování vlastními zdroji, bankovním úvěrem a leasingem. Každá z těchto variant bude taktéž zahrnovat potřebné údaje pro výpočet hodnoty NPV, zjišťované pro dané způsoby financování.

4.2.1 Varianta financování vlastními zdroji.

Společnost Druhá signální a.s. připouští i variantu financování z vlastních zdrojů. Pořizovací cena výrobní linky je 12.861.000,- Kč bez DPH a její životnost byla odhadnuta

na 8 let. Výpočet NPV pro variantu financování vlastními zdroji pomohou usnadnit následující vstupní údaje.

T – tržby jsou v souvislosti se záběhem nové investice plánovány v 1. roce životnosti ve výši 10.000.000,- Kč, v 2. roce životnosti je předpokládán jejich růst až na částku 16.000.000,- Kč. (způsobený zvýšenou směnností a zdokonalením procesu výroby).

V dalších letech se očekává ustálení výroby a zvýšení tržeb v důsledku růstu cen o 5%, v 7. a 8. roce životnosti investice je očekáván kvůli morálnímu zastarání výrobní linky pokles tržeb o 20%.

Náklady bez odpisů, leasingových splátek a úroků NBOLUr se odhadují ve výši 60% tržeb daného roku. Ncelk (celkové náklady) jsou součtem NBOLUr a odpisu v daném roce.

U odpisů ODP je zvolen rovnoměrný způsob odepisování. Výrobní linka bude zařazena do 2. odpisové skupiny a bude tedy odepisována po dobu 5. let.

Rovnoměrné daňové odpisy zjistíme výpočtem pomocí vstupní ceny, která bude násobena odpisovou sazbou vydělenou 100, použity budou aktuální odpisové sazby, které v prvním roce činí 11% a v dalších letech 22,25%.

V následující tabulce jsou znázorněny propočty rovnoměrných odpisů pro jednotlivá léta odepisování.

Tab. č. 4 Výpočet rovnoměrných daňových odpisů (v Kč)

Rok	Daňové odpisy rovnoměrné	Zůstatková cena
1	1 414 710	11 446 290
2	2 861 573	8 584 718
3	2 861 573	5 723 145
4	2 861 573	2 861 573
5	2 861 573	0

Pokud od T (tržeb) odečteme náklady bez odpisů, leasingových splátek a úroků NBOLUr a ODP (odpisy) dostaneme EBT (hrubý zisk). Následně z něj zjistíme výši daně, která činí 19% sazby a vypočtenou daň odečteme od EBT, získáme tak EAT (čistý zisk).

Pro výpočet NPV je také potřebné znát $\Delta\text{ČPK}$ (změnu čistého pracovního kapitálu) v souvislosti s danou investicí. ČPK (čistý pracovní kapitál) bude zjištěn pomocí rozdílu mezi

OA (oběžnými aktivy) a KZ (krátkodobými závazky) a jeho změna je rozdílem roku následujícího od roku běžného.

Při stanovení ČPK budeme vycházet z průměrného procentního vztahu celkových oběžných aktiv podniku k celkovým tržbám podniku v předchozích třech letech a z průměrného procentního vztahu celkových krátkodobých závazků podniku k celkovým oběžným aktivům podniku. Výše OA je na základě vztahu OA k T v předchozích letech odhadnuta ve výši 54% z T daného roku. Podobně je předpokládána i výše KZ a to ve výši 26% z OA daného roku. Tyto zjištěné údaje jsou zaznamenány v následující tabulce.

Tab. č. 5 Vyčíslení OA, KZ, výpočet ČPK a Δ ČPK (v Kč)

Rok	OA	KZ	ČPK	Δ ČPK
1	5 400 000	1 404 000	3 996 000	3 996 000
2	8 640 000	2 246 400	6 393 600	2 397 600
3	9 072 000	2 358 720	6 713 280	319 680
4	9 525 600	2 476 656	7 048 944	335 664
5	10 001 880	2 600 489	7 401 391	352 447
6	10 501 974	2 730 513	7 771 461	370 070
7	8 401 579	2 184 411	6 217 169	-1 554 292
8	6 721 263	1 747 528	4 973 735	-1 243 434

Nyní již známe potřebné údaje k vyčíslení peněžních toků FCFE pro jednotlivá léta životnosti investice, vypočteme dle vzorce /3.5/.

Stanovením nákladů vlastního kapitálu R_E ve výši 12,2% je možné vypočítat diskontní faktor, díky kterému je respektován čas a slouží k výpočtu NPV na bázi NPV – Equity. Diskontní faktor spočítáme pomocí vzorce /3.4/. Výsledné hodnoty jsou zachyceny v následující tabulce.

Tab. č. 6 Výpočet diskontního faktoru pro jednotlivé roky životnosti

Rok	Výpočet df_t	Hodnota df_t
0	$(1+0,122)^0$	1,000000
1	$(1+0,122)^{-1}$	0,891266
2	$(1+0,122)^{-2}$	0,794354
3	$(1+0,122)^{-3}$	0,707981
4	$(1+0,122)^{-4}$	0,630999
5	$(1+0,122)^{-5}$	0,562388
6	$(1+0,122)^{-6}$	0,501237
7	$(1+0,122)^{-7}$	0,446735
8	$(1+0,122)^{-8}$	0,398160

Následně diskontní faktor pronásobíme s vypočtenými FCFE dle vzorce /3.4/ a tak dostaneme PV (FCFE) současnou hodnotu FCFE. Sečtením všech PV (FCFE) dojdeme k čisté současné hodnotě NPV.

V následující tabulce je zachycen výpočet NPV pro variantu financování vlastními zdroji v případě rovnoměrných odpisů. Tabulka č. 7 zahrnuje údaje pro výpočet NPV v prvních 4 letech životnosti výrobní linky, včetně 0. roku realizace investice. Tabulka č. 8 obsahuje údaje v dalších 4 letech životnosti investice. Konečný součet pro vyčíslení hodnoty NPV je pod tabulkou č. 8.

Tab. č. 7 Výpočet NPV pro první 4 roky životnosti investice – vl. zdroje – rovn. odp. (Kč)

Položky	0	1	2	3	4
T	-	10 000 000	16 000 000	16 800 000	17 640 000
NBOLUr	-	6 000 000	9 600 000	10 080 000	10 584 000
ODP	-	1 414 710	2 861 573	2 861 573	2 861 573
Ncelk	-	7 414 710	12 461 573	12 941 573	13 445 573
EBT	-	2 585 290	3 538 428	3 858 428	4 194 428
daň	-	491 205	672 301	733 101	796 941
EAT	-	2 094 085	2 866 126	3 125 326	3 397 486
INV	12 861 000	-	-	-	-
ΔČPK	-	3 996 000	2 397 600	319 680	335 664
FCFE	-12 861 000	-487 205	3 330 099	5 667 219	5 923 395
df _t	1,000000	0,891266	0,794354	0,707981	0,630999
PV (FCFE)	-12 861 000	-434 229	2 645 278	4 012 282	3 737 655

Tab. č. 8 Výpočet NPV pro další 4 roky životnosti investice – vl. zdroje – rovn. odp. (Kč)

Položky	5	6	7	8
T	18 522 000	19 448 100	15 558 480	12 446 784
NBOLUr	11 113 200	11 668 860	9 335 088	7 468 070
ODP	2 861 573	-	-	-
Ncelk	13 974 773	11 668 860	9 335 088	7 468 070
EBT	4 547 228	7 779 240	6 223 392	4 978 714
daň	863 973	1 478 056	1 182 444	945 956
EAT	3 683 254	6 301 184	5 040 948	4 032 758
INV	-	-	-	-
ΔČPK	352 447	370 070	-1 554 292	-1 243 434
FCFE	6 192 380	5 931 115	6 595 240	5 276 192
df _t	0,562388	0,501237	0,446735	0,398160
PV (FCFE)	3 482 517	2 972 892	2 946 325	2 100 766

$$NPV = -12861000 -$$

$$434229 + 2645278 + 4012282 + 3737655 + 3482517 + 2972892 + 2946325 + 2100766 =$$

$$= 8\,602\,487,- \text{ Kč}$$

Veškeré potřebné údaje pro výpočet čisté současné hodnoty NPV byly propočteny v předchozích dvou tabulkách. Výsledek čisté současné hodnoty pro variantu financování vlastními zdroji je **8 602 487,- Kč**.

4.2.2 Varianta financování prostřednictvím bankovního úvěru

Bankovní úvěr je další možností, jak profinancovat pořízení nové výrobní linky. Česká spořitelna zpracovala Druhé signální a.s. nabídku možného poskytnutí investičního úvěru ve výši 12.861.000,- Kč bez DPH se splatností 5 let, splácení úvěru rovnoměrné, frekvence splácení měsíční, sazba pevná 4,35%.

Položky T, NBOLUr, ODP, EAT, INV, ΔČPK, daň a PV (FCFE) budou vyčísleny stejným způsobem, jak tomu bylo u předchozí možnosti financování vlastními zdroji s rovnoměrnými odpisy.

Je však třeba u financování bankovním úvěrem do Ncelk (celkových nákladů) zahrnout také Ur (úroky) placené v jednotlivých letech trvání úvěru. U výsledku EBT (hrubý zisk) musíme brát v úvahu také Ur (úroky) a spočteme takto (T-NBOLUr-ODP-Ur). Dále je nutno doplnit předešlé tabulky o položky S^C (čerpání úvěru) a S^S (splátky úvěru) a o výpočet S dle vzorečku /3.9/. V příloze č. 1 jsou vypočteny měsíční úroky i splátky úvěru do splátkového kalendáře pro tuto variantu úvěru. Sečtením úroků a splátek za jednotlivé měsíce získáme údaje v letech, které dosadíme do tabulek Tab. č. 10 a Tab. č. 11.

Následující tabulka zachycuje součty úroků a splátek úvěru dle splátkového kalendáře za jednotlivé roky.

Tab. č. 9 Součty úroků a splátek úvěru za jednotlivé roky (Kč)

Rok	Σ úroků úvěru	Σ splátek úvěru
1	508 176	3 080 376
2	396 288	2 968 488
3	284 382	2 856 582
4	172 494	2 744 694
5	60 606	2 632 806

Hodnota FCFE (diskontované peněžní toky) pro variantu financování bankovním úvěrem bude spočtena dle vzorce /3.7/. Při výpočtu FCFE je abstrahováno od bankovních poplatků (žádost o úvěr, zpracování, vedení úvěrového účtu apod.)

Diskontní faktor df_t bude určen pomocí R_E (nákladů vlastního kapitálu), které byly vypočteny v kapitole zabývající se financováním z vlastních zdrojů. Jeho výše v jednotlivých letech bude tedy stejná jako v předchozí kapitole. Vycházíme tedy z Tab. č. 6.

NPV bude opět zjištěno součtem všech FCFE (diskontovaných peněžních toků) v jednotlivých letech.

Tabulka č. 10 a č. 11 zachycuje potřebné údaje pro výpočet NPV ve variantě pořízení výrobní linky bankovním úvěrem se splatností 5 let.

Tab. č. 10 Výpočet NPV pro první 4 roky životnosti investice – bank. úvěr – rovn. odp. (Kč)

Položky	0	1	2	3	4
T	-	10 000 000	16 000 000	16 800 000	17 640 000
NBOLUr	-	6 000 000	9 600 000	10 080 000	10 584 000
ODP	-	1 414 710	2 861 573	2 861 573	2 861 573
Ur	-	508 176	396 288	284 382	172 494
Ncelk	-	7 922 886	12 857 861	13 225 955	13 618 067
EBT	-	2 077 114	3 142 140	3 574 046	4 021 934
daň	-	394 652	597 007	679 069	764 167
EAT	-	1 682 462	2 545 133	2 894 977	3 257 766
INV	12 861 000	-	-	-	-
$\Delta\text{ČPK}$	-	3 996 000	2 397 600	319 680	335 664
S^C	12 861 000	-	-	-	-
S^S	-	3 080 376	2 968 488	2 856 582	2 744 694
S	12 861 000	-3 080 376	-2 968 488	-2 856 582	-2 744 694
FCFE	0	-3 979 204	40 617	2 580 287	3 038 981
df_t	1,000000	0,891266	0,794354	0,707981	0,630999
PV (FCFE)	0	-3 546 527	32 265	1 826 794	1 917 593

Tab. č. 11 Výpočet NPV pro další 4 roky životnosti investice – bank. úvěr – rovn. odp. (Kč)

Položky	5	6	7	8
T	18 522 000	19 448 100	15 558 480	12 446 784
NBOLUr	11 113 200	11 668 860	9 335 088	7 468 070
ODP	2 861 573	-	-	-
Ur	60 606	-	-	-
Ncelk	14 035 379	11 668 860	9 335 088	7 468 070
EBT	4 486 622	7 779 240	6 223 392	4 978 714
daň	852 458	1 478 056	1 182 444	945 956
EAT	3 634 163	6 301 184	5 040 948	4 032 758
INV	-	-	-	-
ΔČPK	352 447	370 070	-1 554 292	-1 243 434
S ^C	-	-	-	-
S ^S	2 632 806	-	-	-
S	-2 632 806	-	-	-
FCFE	3 510 483	5 931 115	6 595 240	5 276 192
df _t	0,562388	0,501237	0,446735	0,398160
PV (FCFE)	1 974 252	2 972 892	2 946 325	2 100 766

$$NPV=0-3546527+32265+1826794+1917593+1974252+2972892+2946325+2100766=10\,224\,359,-\text{ Kč}$$

Na základě údajů vypočtených v předchozích tabulkách byla zjištěna NPV pro variantu financování investice prostřednictvím bankovního úvěru ve výši **10 224 359,- Kč**.

4.2.3 Varianta financování prostřednictvím finančního leasingu

Je zde ještě další způsob, jak profinancovat dlouhodobý majetek a tím je využití oblíbeného produktu finančního leasingu. Pro posouzení zda je výhodný či nevýhodný poslouží leasingová kalkulace společnosti Leasing České spořitelny a.s. (viz příloha č. 3). Při financování investice finančním leasingem nevstupují do finančních toků odpisy, protože u této formy financování si investiční majetek odepisuje leasingová společnost.

Podle zákona č. 563/1992 Sb. o účetnictví je první zvýšená splátka leasingu daňově uznatelná. Zvýšená splátka je účtována jako náklad příštích období a tudíž nesmí být zahrnuta do nákladů v roce kdy byla vynaložena. První zvýšenou splátku rozpustíme rovnoměrně v období splácení splátek. Nabídka finančního leasingu byla vypracována pro akontace v rozmezí 0 – 60%. Doba trvání leasingu je stanovena na 5 let, splátky jsou měsíční.

Pro financování výrobní linky je vybrána varianta s akontací ve výši 40% a počítáme v částkách bez DPH a splátky bez pojištění.

Tabulka č. 12 zachycuje údaje vybrané varianty financování leasingem.

Tab. č. 12 Údaje o zvolené variantě financování

Akontace (%)	Akontace bez DPH (Kč)	Měsíční splátka bez DPH	Cena leasingu bez DPH
40	5 144 400	150 171	14 154 660

Nyní budeme počítat variantu, kdy akontace neboli první zvýšená splátka bude 40%. Pro výpočet NPV budou použity tabulky s údaji, jak tomu bylo v případě financování vlastními zdroji.

Přibudou k nim položky LSP (leasingové splátky) a LSV (skutečné výdeje leasingu). Tyto položky budou mít za následek rozdílnou hodnotu Ncelk ($NBOLUr + LSP$), EBT ($T - NBOLUr - LSP$), daň (19% z EBT), EAT (EBT-daň), FCFE a PV(FCFE).

LSP (roční leasingové splátky) zjistíme za pomoci tzv. ČRZ (časově rozlišené zálohy), kterou vypočteme jako podíl akontace a doby trvání leasingu v letech.

Dalším krokem je zjištění LSV (skutečných výdajů na leasing) a to rozdílem ceny leasingu a akontace, dělený dobou trvání leasingu v letech. Po sečtení ČRZ (časově rozlišené zálohy) a LSV (skutečných výdajů na leasing), získáváme položku LSP (roční leasingové splátky).

Položka LSV (skutečné výdeje na leasing) bude v 0. roce zahrnovat zálohu a v dalších letech pak vyčíslené roční leasingové výdaje. V tabulce č. 13 jsou tyto výše zmiňované položky propočteny.

Tab. č. 13 Údaje nutné pro výpočet NPV varianty financování finančním leasingem

Akontace (%)	Akontace bez DPH (Kč)	ČRZ	LSP	LSV
40	5 144 400	1 028 880	2 830 932	1 802 052

Při výpočtu FCFE je abstrahováno od kupní ceny předmětu leasingu. Pro výpočet FCFE je použit vzorec /3.6/.

Tabulka č. 14 a č. 15 zachycuje potřebné údaje pro výpočet NPV ve variantě pořízení výrobní linky finančním leasingem se splatností 5 let.

Tab. č. 14 Výpočet NPV pro první 4 roky životnosti investice – leasing – rovn. odp. (Kč)

Položky	0	1	2	3	4
T	-	10 000 000	16 000 000	16 800 000	17 640 000
NBOLUr	-	6 000 000	9 600 000	10 080 000	10 584 000
LSP	-	2 830 932	2 830 932	2 830 932	2 830 932
Ncelk	-	8 830 932	12 430 932	12 910 932	13 414 932
EBT	-	1 169 068	3 569 068	3 889 068	4 225 068
daň	-	222 123	678 123	738 923	802 763
EAT	-	946 945	2 890 945	3 150 145	3 422 305
ΔČPK	-	3 996 000	2 397 600	319 680	335 664
LSV	5 144 400	1 802 052	1 802 052	1 802 052	1 802 052
FCFE	-5 144 400	-2 020 175	1 522 225	3 859 345	4 115 521
df _t	1,000000	0,891266	0,794354	0,707981	0,630999
PV (FCFE)	-5 144 400	-1 800 512	1 209 186	2 732 342	2 596 889

Tab. č. 15 Výpočet NPV pro další 4 roky životnosti investice – leasing – rovn. odp. (Kč)

Položky	5	6	7	8
T	18 522 000	19 448 100	15 558 480	12 446 784
NBOLUr	11 113 200	11 668 860	9 335 088	7 468 070
LSP	2 830 932	-	-	-
Ncelk	13 944 132	11 668 860	9 335 088	7 468 070
EBT	4 577 868	7 779 240	6 223 392	4 978 714
daň	869 795	1 478 056	1 182 444	945 956
EAT	3 708 073	6 301 184	5 040 948	4 032 758
ΔČPK	352 447	370 070	-1 554 292	-1 243 434
LSV	1 802 052	-	-	-
FCFE	4 384 506	5 931 115	6 595 240	5 276 192
df _t	0,562388	0,501237	0,446735	0,398160
PV (FCFE)	2 465 792	2 972 892	2 946 325	2 100 766

$NPV = -5144400 -$

$1800512 + 1209186 + 2732342 + 2596889 + 2465792 + 2972892 + 2946325 + 2100766 =$
 $= 10\,079\,279,- \text{ Kč}.$

NPV v případě financování leasingem s 40% akontací vychází **10 079 279,- Kč.**

4.3 APLIKACE METODY VNITŘNÍHO VÝNOSOVÉHO PROCENTA (IRR)

IRR vyjadřuje průměrnou roční sazbu takovou, při které se současná hodnota provozních peněžních toků rovná kapitálovým výdajům. Pro tento výpočet byla využita funkce MÍRA VÝNOSNOSTI v MS Excelu.

4.3.1 Varianta financování vlastními zdroji

IRR=25 %

Vnitřní výnosové procento charakterizuje míru zhodnocení prostředků vložených do investičního projektu. Vypočtené IRR je vyšší než náklad kapitálu a z toho důvodu je investiční projekt přijatelný.

4.3.2 Varianta financování prostřednictvím bankovního úvěru

IRR=54 %

IRR je vyšší než náklad kapitálu, investiční projekt je ekonomický výhodný.

4.3.3 Varianta financování prostřednictvím finančního leasingu

IRR=36 %

Výše IRR přesahuje výši nákladů kapitálu, finanční projekt je realizovatelný.

4.4 APLIKACE METODY ČISTÉ VÝHODY LEASINGU

Dosadíme-li hodnoty do nerovnice dle vzorce /3.13/ vyjde nám tvrzení, které nám ukáže variantu výhodnější, zda financovat leasingem nebo úvěrem.

10 079 279 < 10 224 359

Financování úvěrem je efektivnější variantou než financování za pomoci leasingu.

5 SROVNÁNÍ, VYHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ A DOPORUČENÍ OPTIMÁLNÍ VARIANTY FINANCOVÁNÍ

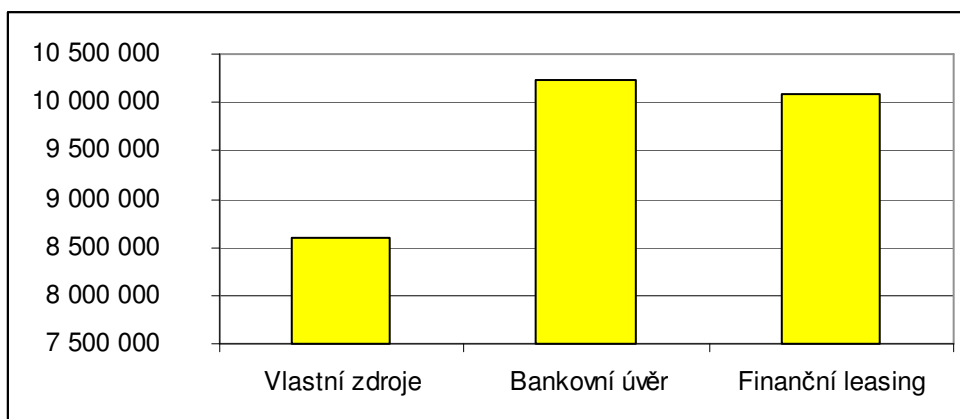
Na základě výsledků zjištěných propočtením jednotlivých variant financování formou aplikace vybraných metod, bude doporučena optimální varianta financování výrobní linky. Názorně jsou uspořádány výsledky v tabulkách č. 16, č. 17 a č. 18. V tabulce č. 16 jsou vyhodnoceny výsledky jednotlivých variant financování dle metody NPV na bázi **NPV–Equity**. Tabulka č. 17 obsahuje výsledky hodnocení dle metody vnitřního výnosového procenta (**IRR**) a v tabulce č. 18 je zaznamenán výsledek dle **čisté výhody leasingu**.

Tab. č. 16 Výsledky variant financování dle metody NPV-Equity

Způsob financování	Hodnota NPV v Kč	Pořadí výhodnosti
Vlastní zdroje	8 602 487	3.
Bankovní úvěr	10 224 359	1.
Finanční leasing	10 079 279	2.

Výsledky tohoto pořadí jsou určeny díky pravidlu dle vzorce /3.11/, které označuje nejvýhodnější variantu financování tu, která má čistou současnou hodnotu NPV nejvyšší. Z uvedených výsledků je patrné, že nejvýhodnější variantou financování výrobní linky dle této metody je použití investičního úvěru od banky, následuje na druhém místě financování finančním leasingem a na posledním místě je použití financování vlastními zdroji. Výsledky jsou graficky znázorněny v grafu č. 1.

Graf č. 1 Srovnání variant financování dle metody NPV-Equity (Kč)

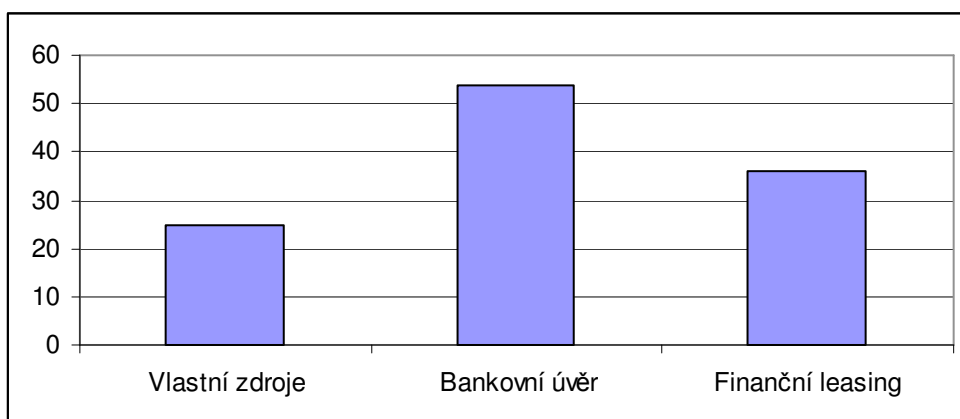

Tab. č. 17 Výsledky variant financování dle metody vnitřního výnosového procenta (IRR)

Způsob financování	Hodnota IRR v %	Pořadí výhodnosti
Vlastní zdroje	25	3.
Bankovní úvěr	54	1.
Finanční leasing	36	2.

Výsledky jsou určeny vztahem, čím je vnitřní výnosové procento vyšší, resp. převyšuje náklad kapitálu srovnatelného rizikového projektu, tím je daný projekt ekonomicky výhodnější. Nejvýhodnější variantou vychází financování pomocí investičního úvěru od banky, na druhé místo v pořadí zařadíme finanční leasing a poslední místo zaujímá financování pomocí vlastních zdrojů. Výsledky jsou graficky znázorněny v grafu č. 2.

Graf č. 2 Srovnání variant financování dle metody vnitřního výnosového procenta (%)

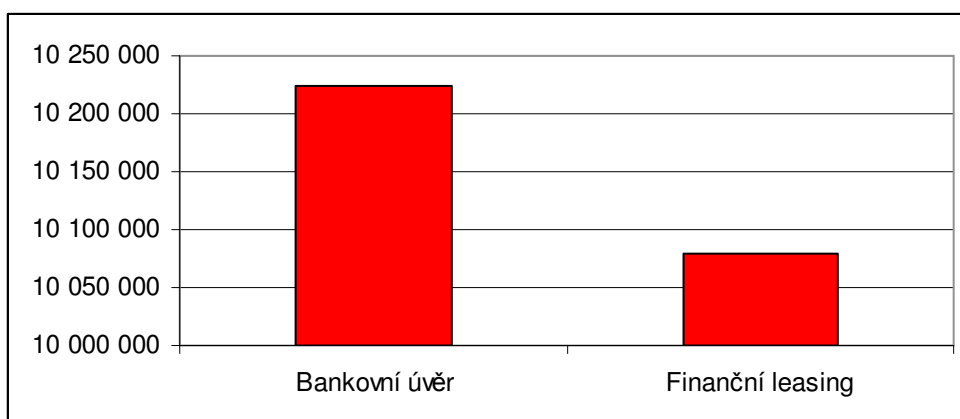

Tab. č. 18 Výsledky variant financování dle metody čisté výhody leasingu

Způsob financování	Hodnota NPV v Kč	Pořadí výnosnosti
Bankovní úvěr	10 224 359	1.
Finanční leasing	10 079 279	2.

Pořadí této metody čisté výhody leasingu je určeno vzorcem /3.13/. Porovnáváme, která hodnota je větší než druhá. Jednoznačně výhodněji vychází varianta financování bankovním úvěrem. Výsledky jsou graficky znázorněny v grafu č. 3.

Graf č. 3 Srovnání variant financování dle metody čisté výhody leasingu (Kč)

Z pozice výpočtů jednotlivých variant a tím i výše čisté současné hodnoty NPV zjištěné na bázi NPV-Equity a vnitřního výnosového procenta (IRR) je možné říci, že výsledky mohou být ovlivněny několika faktory. V případě financování vlastními zdroji se

může jednat o zvolený způsob odepisování majetku. Při volbě financování bankovním úvěrem hraje roli jednak frekvence splácení, doba splatnosti úvěru, ale i výše úrokové sazby. Rozhodování mezi variantami finančního leasingu je ovlivněno výši akontace a dobou trvání leasingové smlouvy. Záleží také však na ceně pořizovaného majetku a na diskontním faktoru, který je ovlivněn náklady kapitálu.

Nejvyšší hodnotou NPV zjištěnou pomocí metody NPV-Equity má varianta financování prostřednictvím bankovního úvěru, nejvyšší hodnoty (IRR) vnitřního výnosového procenta dosáhla taktéž varianta financování prostřednictvím bankovního úvěru a tudíž tento způsob financování je v tomto případě považován za optimální. Přesvědčili jsme se o tom také prostřednictvím metody čisté výhody leasingu, že bankovní úvěr měl vyšší hodnotu NPV než leasing.

V rámci rozhodování o možnostech financování hraje roli důležitý prvek a tím je fakt, zda daná společnost oplývá dostatečným množstvím prostředků nebo je naopak postrádá. Zohlednit by se měly zároveň následky případného zadlužení, tedy skutečnost, zda bude schopna společnost hradit své závazky či nikoli. V případě financování bankovním úvěrem je důležitá skutečnost, že banky jsou mnohdy přísnější v případě hodnocení bonity podniku než tomu bývá v případě leasingových společností. Předně záleží na rozhodnutí managementu podniku, která varianta financování bude zvolena.

6 ZÁVĚR

Cílem této diplomové práce bylo porovnat jednotlivé varianty financování dlouhodobého investičního majetku průmyslového podniku a následně nalézt optimální řešení konkrétní investice. Použitým předmětem pro účely zjištění nejvhodnějšího způsobu financování byla výrobní linka na dělení a děrování trubek v hodnotě 12.861.000,- Kč jakožto zvažovaná investice fiktivní společnosti Druhá signální a.s.

Nejvýhodnější a doporučená byla varianta financování za pomoci bankovního investičního úvěru, která vyšla jako nejvyšší hodnota na základě aplikace metod na bázi NPV-Equity, vnitřního výnosového procenta a také aplikací čisté výhody leasingu.

Financování dlouhodobého majetku prostřednictvím bankovního úvěru je výhodné pro podnik jednak z důvodů snížení základu daně o úroky a ze zvýšení rentability vlastního kapitálu podniku. Je nutné ovšem brát na vědomí i druhou stránku a tou je, že úvěr vedeme v cizích zdrojích a dochází k navyšování zadluženosti podniku.

Jako druhou možnou variantu doporučuji využít financování prostřednictvím finančního leasingu s nižší akontací. Leasing nevedeme v cizích zdrojích a tím nenavýšuje zadluženost podniku. Splátky snižují daňový základ. V případě neposkytnutí bankovního úvěru, přichází jako možná varianta.

Nedílnou součástí diplomové práce je indikativní nabídka investičního úvěru od České spořitelny, která je uvedena v příloze č. 2. Leasingová společnost nám poskytla také nabídku finančního leasingu, která je přílohou č. 3. Na základě těchto skutečností lze konstatovat, že cíl diplomové práce byl splněn, byla provedena analýza na základě vybraných dynamických metod a došlo ke srovnání a vyhodnocení jednotlivých forem financování a doporučena nejvýhodnější varianta, která podniku přinese největší užitek.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Monografické publikace:

- /1/ POLOUČEK, S. A KOL., *Bankovníctví*, Praha: C. H. BECK, 2006, 1. Vydání, 14 s., 225-226 s., ISBN 80-7179-462-7.
- /2/ KAŠPAROVSKÁ, V., *Banky a komerční obchody*, Kravaře: MARREAL SERVIS, 2010, 1. Vydání, 20 s., 21 s., 149 s., ISBN 978-80-254-6779-4.
- /3/ DVOŘÁK P.: *Bankovníctví pro bankéře a klienty*, 3. vyd., Praha : Linde a.s., 2005. ISBN 80-720-515-X
- /4/ HAVLÍČEK K., KAŠÍK M.: *Marketingové řízení malých a středních podniků*, 1. vyd., Praha : Management Press, 2005, ISBN 80-7261-120-8.
- /5/ KOTLER P. *Marketing Management*, 7. vydání, Praha : Victoria Publishing, 1992, ISBN 80-85605-08-2.
- /6/ WAVROSZ,P., *Zdroje financování podnikatelské činnosti*. Ostrava: SAGIT, 1999, 1. Vydání, 292 s., ISBN 80-7208-106-3.
- /7/ VALACH, J., *Investiční rozhodování a dlouhodobé financování*. Praha: EKOPRESS, 2001, 1. Vydání, 371 s., ISBN 80-86119-38-6.
- /8/ ŠEVČÍK, A., *Bankovníctví I*. Brno: MASARYKOVA UNIVERZITA, 2005, 1. Vydání, 75 s., ISBN 80-210-3649-4.
- /9/ SCHOLLEOVÁ, H., *Investiční controlling*, Praha: GRADA PUBLISHING, 2009, 1. Vydání, 60 s., ISBN 978-80-247-2952-7.
- /10/ KISLINGEROVÁ, E. A KOL., *Manažerské finance*, Praha: C.H.BECK, 2007, 2.Vydání, 270-271 s., ISBN 978-80-7179-903-0.
- /11/ MISHKIN, F. S. *The economics of money, banking, and financial markets*, 8. vyd., Pearson: Addison Wesley, Boston, 2007, ISBN 978-03-212-8726-7.
- /12/ JANASOVÁ, M. *Účetnictví bank*, 1. vydání, Ostrava: VŠB-TUO Ostrava, 2002, ISBN: 80-248-0174-4.

/13/ PAVELKA, F.; BARDOVÁ, D.; OPLTOVÁ, R. *Úvěrové obchody*, Bankovní institut vysoká škola a.s., 2008, ISBN 978-80-7265-140-5.

/14/ BREALEY R. A., MAYERS S.C.: *Teorie a praxe firemních financí*, 1. vyd., Praha : Computer Press, 2000, ISBN 80-722-618-94.

/15/ POLIDAR V.: *Management bank a bankovních obchodů*, 2. upravené vyd., Praha : Ekopress, 1999, ISBN 80-86119-11-4.

Zákony:

Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů ve znění pozdějších předpisů

Elektronické monografie, databáze, odkazy:

www.csas.cz

<http://www.csas.cz/banka/nav/o-nas/predstavenstvo-d00014366>

<http://www.csas.cz/banka/nav/podnikatele-firmy-a-institute/velke-firmy/investicni-uver-pro-komerčni-klientelu/o-produktu-d00009775>

<http://www.csas.cz/banka/nav/podnikatele-firmy-a-institute/velke-firmy/top-podnik-ii/o-produktu-d0000862>

<http://www.csas.cz/banka/nav/podnikatele-firmy-a-institute/velke-firmy/leasing/o-produktu-d00008977>

www.penize.cz

www.cnb.cz

www.mfcr.cz

www.center.cz

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

IRR – vnitřní výnosové procento

Resp. – respektive

a.s. – akciová společnost

ČR – Česká republika

ČNB – Česká národní banka

tj. – to jsou

aj. – a jiné

ČS – Česká spořitelna

KB – Komerční banka

ČSOB – Československá obchodní banka

např. – například

atd. – a tak dále

tzv. – takzvané

ZDP – zákona daně z příjmu

popř. – popřípadě

IT – informační technologie

EU – evropská unie

NPV – čistá současná hodnota

M – měsíční

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek č. 1: Průběh kontokorentního úvěru

Obrázek č. 2: Fáze realizace úvěrového obchodu

SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1: Akcionářská struktura České spořitelny

Tabulka č. 2: Aktuální rating České spořitelny

Tabulka č. 3: Základní údaje k 30. 09. 2011

Tabulka č. 4: Výpočet rovnoměrných daňových odpisů (v Kč)

Tabulka č. 5: Vyčíslení OA, KZ, výpočet ČPK a Δ ČPK (v Kč)

Tabulka č. 6: Výpočet diskontního faktoru pro jednotlivé roky životnosti

Tabulka č. 7: Výpočet NPV pro první 4 roky životnosti investice – vl. zdroje – rovn. odp. (Kč)

Tabulka č. 8: Výpočet NPV pro další 4 roky životnosti investice – vl. zdroje – rovn. odp. (Kč)

Tabulka č. 9: Součty úroků a splátek úvěru za jednotlivé roky (Kč)

Tabulka č. 10: Výpočet NPV pro první 4 roky životnosti investice – bank. úvěr – rovn. odp. (Kč)

Tabulka č. 11: Výpočet NPV pro další 4 roky životnosti investice – bank. úvěr – rovn. odp. (Kč)

Tabulka č. 12: Údaje o zvolené variantě financování

Tabulka č. 13: Údaje nutné pro výpočet NPV varianty financování finančním leasingem

Tabulka č. 14: Výpočet NPV pro první 4 roky životnosti investice – leasing – rovn. odp. (Kč)

Tabulka č. 15: Výpočet NPV pro další 4 roky životnosti investice – leasing – rovn. odp. (Kč)

Tabulka č. 16: Výsledky variant financování dle metody NPV-Equity

Tabulka č. 17: Výsledky variant financování dle metody vnitřního výnosového procenta (IRR)

Tabulka č. 18: Výsledky variant financování dle metody čisté výhody leasingu

SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1: Srovnání variant financování dle metody NPV-Equity (Kč)

Graf č. 2: Srovnání variant financování dle metody vnitřního výnosového procenta (%)

Graf č. 3: Srovnání variant financování dle metody vnitřního výnosového procenta (%)

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Splátkový kalendář investičního úvěru

Příloha č. 2: Indikativní nabídka investičního úvěru

Příloha č. 3: Nabídka finančního leasingu